Published and distributed under permit No. 208 authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in upravnišva:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 50. Štev. 50. Chicago, Ill., 19. decembra (December) 1917. Leto III. Volume III.

Božične misli.

Sveta noč,
blažena noč! . . . —

In zopet se nam približuje največji in najpomembnejši praznik v cerkvenem letu — — Božič, praznik, ki navdaja našo dušo s skritim in tihim občutkom, radostjo ter veseljem; praznik, ko bo polnila našo dušo nebeškolepa melodija božične pesmi "Sveta noč, blažena noč! —"

Še tako zakrklo in mrzlo srce se mora pri melodijah te pesmi ogreti, zbuditi in poklicati v spomin nekdanje zlate čase božičevanja v naših mladih letih, onstran oceana — na Slovenskem! Marsikdo izmed nas bo tudi letošnji Božič vzkliknil in si morda želel božičnega večera, kakoršnega je doživel pred toliko in toliko leti nazaj v svoji rojstni vasici in v domači hiši.

Usoda, razmere in čas so nas pa dovedli, da praznujemo letošnji Božič zopet v naši novi domovini. Spominjamo se ga baš letos že v četrtič z nekakimi bolj resnimi in globokimi občutki, ker živimo še vedno v dobi svetovne vojne vihre. Prav malo bo narodov na svetovni ali zemeljski obli dandanes, ki bodo za božične praznike s pravim navdušenjem prepevali vesele božične pesmi, polne radostnih čutov, miru in zadovoljnosti. Pisati o zemeljskem blaženem miru v času najstrašnejše svetovne vojne je vsakemu člankarju težko in nemogoče. Pač nas pa v tem času navdaja želja in misel, na nekdanje srečne čase svetovnega miru in svetovnega blagostanja. Se li bodo oni zlati in srečni časi li zopet še kedaj povrnili nazaj ali ne? To vprašanje nas preleva in navdaje tudi letos povodom božičnih praznikov.

Da, s smelostjo lahko trdimo in upamo, da ona srečna božična doba ni več daleč od nas, ko bode vse zemljane objel čut medsebojnega prijateljstva in ljubezni, ko se bo nasilje vojn za večne čase ustavilo in zatrlo in ko se bo čulo iz src slehernega zemljana znano melodijo božične glorije:

"Slava Bogu na višavah.
In mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!"

Oj napoči nam že enkrat tako zaželjena doba, doba zmage dobrega nad hudim, doba svetovne demokracije, doba osvobojenja in miru vseh narodov na svetu!

Za to zmago se poteguje osobito naša ljubljena nova domovina. Saj so vendar Združene države nastopile resen korak, da strejo moč imperijalizma, da uničijo žezla evropskih tiranskih vladarjev in da dovedejo vse narode do zaželjene svobode. Ta nameravani korak je najbolj pomemben in najbolj važen, kolikor jih še pomni dosedanja svetovna zgodovina.

Ne plašimo se in ne bodimo bojazljivi, čeravno živimo tudi mi v državi, ki se nahaja v vojnem stanju. Zgodovina nam dokazuje, da kadarkoli so se Združene države zavzele za kako dobro stvar, — kadarkoli so se bojevale, je bila zmaga vedno na njih strani. In tako lahko tudi smelo upamo, da bodo baš Združene države pripomogle k prejšnemu in bolj naglemu zopetnemu premirju, v kar naj večni Kralj miru in vladar vseh narodov pripomaga!

Ali si zamoremo ameriški Slovenci misliti lepše božično darilo, kakoršno je tudi nam dal naš dobri in modri predsednik Združenih držav? Skoro vse avstrijske podanike je v svoji zadnji proklamaciji pripoznal za svoje otroke in posinovljence. Nobenemu se ne bo za časa vojne pripetila kaka krivica, če se bo držal postav in če bo vnet za novo domovino, ki ga je vzela že pred toliko leti v svoje varstvo. Nemogoče je torej preceniti in opisati blagega srca našega ljubljenega predsednika do nas nekdanjih avstrijskih podanikov. Zatorej se ga baš sedaj o Božiču spominjajmo v goreči molitvi, da bi ga dobrotljivi Bog ohranil še leta in leta, in da bi se kmalu uresničile njegove ideje o osvoboditvi vseh svetovnih narodov. Tedaj bomo zopet s podvojenimi občutki zapeli prelepo božično glorijo:

Slava Bogu na višavah.
In mir ljudem na zemlji!

Kdor je usmiljen in dobrosršen rad posluša prošnje siromakov in jim ponuja svojo darežljivo roko.

• • •

Svobodno življenje je večkrat odvisno od dobre volje kakega sodnika.

Vesele božične praznike!

Božični večer.

Milo že done zvonovi.
Mrak nastaja,
noč prihaja,
plove lahno nad bregovi.

Glej, oblake v prestol krasni
zdaj prestvarja
zlata zarja,
predno zgine v noči jasni.

Pa za luno priveslajo
še zvezdice,
nje družice
in čarobno v noč migljajo.

Vse praznuje po deželi
in počiva;
ljubko sniva
po livadah snežec beli.

Dušo verno te miline,
čar zvonenja,
kras stvarjenja
dvigajo v nebes višine.

Zopet zadone zvonovi —
Po nižavah
in dobravah
se razsvetlijo domovi.

Zdi se, kakor bi nebeške
primigljale
zvezde zale
v koče na zemljo človeške.

Lučice gore neštete,
saj prihaja
nam iz raja
v odrešenje božje Dete.

M. Zemljič.

Crtica iz naše zakotne doline.

Spisal D. O.

Poštni voz je že drdral po vijugastem in z novim peskom nasutem klancu. Daleč v tiho, brezzvezdnato noč se je čul njegov ropot, v katerem si razločil v neenakih odmorih tudi bičev pok in zveneče odmevajoči glas postiljonovega roga. Nebo je viselo nizko nad ozko, zakotno dolino, po kateri se je lovil še v majhnih sunkih mrzli dih od severa.

Sredi vasi so se škripaje odprla hrastova vrata in na cesto je stopila visoka moška postava.

"Že prihaja. Skoraj bo tu. Hoj, Martin, luč vun!"

Bled pramen je hušknil izza hlevnih vrat in se pomikal počasi na visokem zidu proti cesti. Martin je polglasno mrmraje stopil na cesto. Na ovinku so se že videli temni obrisi sopečih konj in poštnega voza. "Čudno mi je pri srcu nocoj. Kaj naj bi bilo na dan pred svetim večerom? Eh" — je mahnil z roko po zraku — "tiste svinčene plasti gori so krive."

"Snežilo bo še nocoj," je dejala postava pred hrastovimi vratmi. "K polnočnici smo šli še vsakikrat po snegu."

Poštni voz je pridrdral medtem do velikih vrat. Postiljon je švrknil zadnjikrat z bičem in skočil s kozla. Pograbil je Martin vajeti in zavil s konji na dvorišče.

"Nobenega potnika iz mesta?"

"Pač. Stara ženica je vstopila na prvem ovinku. Skoraj bi bil pozabil. Odpreti moram!"

Gospodar in postiljon sta šla čez dvorišče do voza. Medla svetloba olejke, katero je Martin obesil na kozlov rob, je slabo podila temo. Postiljon je odprl vrata, a v vozu se ni nihče genil, da bi izstopil. "Hej, mati, na cilju smo," je dejal gospodar z višjim glasom. A v vozu tišina. "Kje pa je, uiti vendar ni mogla," je dejal postiljon s poltihim glasom, snemajoč olejko, in posvetil skozi polodprta vrata . . .

'Joj . . ."

V kotu je slonela sključena, upognjena ženska postava. Mrtev je bil izraz na začrtanih, uvelih, bledih licih in top pogled iz odprtih, skoraj steklenih oči. Nje roki sta brez življenja sloneli v naročju, kakor da bi bili pripravljeni sprejeti vračajočega se sina . . .

"Martin, Katra, luč, luč, ono večjo! Hitro!"

Prihitela je Katra s petrolejko: "Joj! Ali je nesreča? Ali je še življenje v nji?"

"Še, a hitro, da jo odnesemo v sobo!" je odgovoril postiljon. "Takoj! A ti, Martin, po duhovna!" . . .

Čez pol ure se je tujka zavedla. Njene udrte, motne oči so plašljivo begale po sobi, po predmetih in po nepoznanih obrazih. Iskale so morda kaj dragega, ljubljenega, za večno izgubljenega . . . Morda! Po tihem vzdihu je izustila komaj slišne besede: "Janez, — kje je moj Janez?"

Duhovnik je dal znamenje z roko in okoli stoječi so zapustili sobo.

"Zdi se mi, da jo poznam," je dejal Martin med izhodom. "Isti obraz, iste poteze na njem, iste udrte oči, prav kakor Mohoričeve Hance iz Gabrij."

"Morda je ona," je pripomnila Katra. "Od tu ni daleč do Gabrij."

"Tudi jaz mislim tako. Kdo bo neki drug? Saj si nismo vsi tako podobni, da bi se zamenili med seboj. Skoraj gotovo je bila pri si-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

nu v mestu. Študent je, pa je bolan, pravijo . . .''

Martin se ni motil.

Tujka je bila res Mohoričeva Hanca.

Pred par dnevi je prišla iz mesta vest, da je njen sin na smrtni postelji. Ustrašila se je revica poročila, dasi je že davno slutila, da mora priti grenka, usodepolna ura . . .

Že o velikih počitnicah je s skrbnim očesom in skelečim srcem opazovala sumljivo rdečico na njegovih licih in tihi, zamolkli kašelj. Ob takem pogledu se ji je zazdelo, da se podira temelj, na katerem je zidala neštete nade.

Tudi Janezu se je zazdevala včasih bodočnost ukradena, uničena . . . A veroval je vanjo in ji šel naproti. Cilj in ideali so bili že tako blizu! Neverjetno, da bi jih ne dosegel. A iz polmračne daljine je stegala smrt koščeno desnico . . .

Prigovarjala mu je: "Janez, doma ostani to leto! Ozdraviš in potem boš nadaljeval."

Leto izgubim — si je mislil in šel. Z njim so šli njegovi ideali, a materine nade se jim niso več pridružile . . .

Trudne so bile noge in močno je bilo srce v šibkih prsih, ko je došla v mesto. Zdelo se ji je, da ga vidi s solznimi očmi prosečega: "Mati, odpustite! Ubogal bi Vas bil, pa bi ne bilo tako." In ona? Ali mu ne bi odpustila? Ah, vse, bi mu odpustila!

V njegovem stanovanju je bilo vse pusto. Puste stene, pust hodnik, da še zrak je bil nekam pust. Morda je tudi tam taka puščava? Odprla je vrata v spalnico. Težek vzduh ji je zavel naproti . . . A sredi sobe je uzrla sina — na parah . . . Z obupnim klicem se je zgrudila ob njegovih nogah . . .

Ob njegovem grobu se je bridko razjokala. Dolgo, dolgo je klečala na črni zemlji in namakala s solzami novo gomilo . . . Tihi somrak z mrzlim dihom ji je pretresel kosti. Vstala je in se s poslednjo solzo poslovila od hladnega groba, ki je pokopal toliko nad in tako lepo bodočnost . . .

Duhovnik je zaklical ob polodprtih vratih: "Umira!"

Domači so stopili v sobo.

"Svečo prinesite, Katra!"

Pohitela je po svečo in jo dela umirajoči v roke. Zadnji pogled, svetel, steklen pogled iz udrtih jamic, zadnji vzdih, tih, komaj slišen, vdan vzdih — in Hanca je odšla za sinom . . .

Drugega dne je bila dolina zavita v tenak, bel pajčolan, na katerega so sipale bele snežinke . . .

Tujec.

Božična slika. — Fr. S. Tr.

Somrak je obvisel v megli, ki je bolj in bolj tiščala k zemlji. Včasih je iz nje za hip zapršelo nekaj, kakor prav drobne snežinke — in pot je postajala vlažna.

Po poti proti trgu je prihajal človek, hodil je počasi in videlo se je, da mu je nadležna ta megla, ki mu sili v obraz, in snežinke, ki ga zbadajo pod očmi, ker večkrat je zamahnil okrog sebe, kakor da hoče odgnati neprijetnega tovariša.

In ta večna megla, ki ga spremlja na njegovem potu. . .

Nikogar ni več zunaj v takem vremenu, samo on se mora boriti z meglo in s snežinkami. In on mora vedno naprej in naprej. . . Brez miru in počitka. . .

Nocoj si je pa vendar zaželel pokoja. Truden je prihajal in omočen od vlažne megle, zato je komaj čakal, da pride do hiš.

Sredi trga je obstal predprostornim poslopjem. Skozi zagrnjena okna je odsevala mogočna svetloba. Tujec je še vedno stal pod oknom in mislil: ali bi vstopil?

Zebe ga in truden je. Rad bi se pogrel v gorki sobi, in še nekaj se mu je zahotelo: nocoj je sveti večer, zaželel si je dobre družine, v kateri bi smel vsaj nekoliko uživati veličastnost in srečo svetega večera. . .

Prijel je za ključavnico in napol odprl vrata.

Začudenega tujca je objela prijetna toplota, nasproti pa so mu prihajali žarki stoterih svečic.

Pa komaj se je zavedel te prijetne toplote in veličastne svetlobe, že je bila zopet tesna tema okrog njega in mraz mu je škripal pod nagami.

Nekdo je prišel k vratom in pogledal, kdo je. . . Pa je zopet zaprl.

Iz sobe pa je slišal tujec: "Berač je."

"Moj Bog, še nocoj nam ne da jo miru." Tujcu pred vrati je butnil v glavo močan tok krvi, zašumelo mu je po glavi in žila na desnem sencu je močno udarjala.

Že se je hotel obrniti, da bi šel naprej po poti, dokler bi se ne sesedel na tla utrujen in izmučen. . Pa zbal se je megle, ki tako pošastno visi na zemlji in potniku, ki je zunaj na potu, seda na prsi in mu teži srce.

Zato je počakal še par hipov.

V tistem pa so se odprle duri — in na pragu se je pokazal hlapec z lučjo. Mignil je neznanemu možu, naj gre za njim. In peljal ga je po nerodnih stopnicah na svisli. Tam mu je razgrnil kopo slame; pripravil mu je ležišče in zopet odšel nazaj v hišo .

Tujec pa je legel na slamo. Zaspati ni mogel brž. . . Zeblo ga je. da skoraj ni čutil prstov na nogah.

Preden je mogel zaspati, je še mnogo mislil: na preteklost, sedanjost. . . Prihodnosti si pa ni mogel seveda ne razjasniti: morda bo tako, morda pa tako. . Pri mislih je strepetal po vsem životu, kakor bi se domislil kaj grenkega. . . V grlu ga je tiščalo, kakor bi mu zmrznila sapa v dušniku.

Zazdelo se mu je, kako bi bilo prijetno v topli sobi, po kateri bi se prelivala mogočna svetloba od jaslic in božičnega drevesca.. . . Molil bi, globoko, odkritosrčno, kakor že dolgo ne, tako pa — tu v tej temi in mrazu.

Toplote ni in ni luči — —

Polagoma in polagoma pa je prihajala od nekod svetloba, in mehka toplota je jela obdajati tujca. . . Pa saj ni več tujec. . . Krog njega so ljudje, z odkritosrčnim nasmehom in z ljubečimi in globokimi očmi.

Ne gledajo ga debelo kakor tujca, ne; zaupno ko znanca in prijatelja — pa še več, troje otrok nežnih in lepih oči, ga s srčno radostjo kliče: oče! Gorko se jim nasmehne in pravi jim toliko in tako lepih povesti: o svetem večeru. . .

Troje nežnih in nebeških lepih duš se je vsesalo v njegove polne in žive oči, obdaja ga, kakor troje sladkih in svetih misli. .

Očetova največja sreča: imeti nedolžne in zdrave otroke in pridno in pobožno ženo. . .

In to srečo občuti najbolj ob svetem večeru. . . In to čuti nocoj. . .

Mehka toplota se širi po sobi. . in od svečic pri jaslicah gori svetloba. . .

Z družino pa moli. . . dolgo, moli. . dolgo moli, nazadnje pa še pristavi očenaš: za zdravje in srečno smrt. . .

Vsa hiša je nocoj polna molitve, lepih in svetih misli.

Po molitvi vstanejo, sedejo k mizi in takrat se prično povesti njegove, ki jih obnavlja že nekaj let sem . . . odkar ga že razumejo otroci. Pravijo si dolgo, da je čas k polnočnici. . . —

Zunaj se je oglasil zvon — zvon polnočen.

Toplota je polagoma jenjavala in svetloba je ugasnila . . . pa je bila zopet krog tujca mraz in tema. . .

Zdramil ga je zvon. . . Zdeli so se mu ti glasovi tožni in bolni. kakor so peli, ko je šel za pogrebom svojih dragih in vekovečno ljubljenih otrok in žene. . .

In nocoj je še živel med njimi. . To je bil zadnji sveti večer. . to je bilo lani.

Letos je padla nanj železna in težka usoda: kužna bolezen mu je vzela vse. . . vse, za kar je živel in se boril junaško v neprestanem boju za obstanek. . .

Izdal je vse. . . zadnje novce. . pohištvo je šlo iz hiše, da bi otel vsaj enega krvoločni smrti — ali zaporedoma jih je pokopaval, da je slednjič ostal sam, brez vsega.

Odslej pa je bil tujec. To težko breme mu je krivilo hrbet in mu stiskalo prsi, da je komaj dihal. Tujec — to je gorje tega sveta. Pa je vendar mislil bo drugod drugače. Vzel je popotno palico. . .odšel — težko seveda — iz svojega kraja po cesti naprej in naprej. . . Čutil je, da mu drugega ne preostaja več kakor popotna palica in cesta v svet. . Zdelo se mu je, da je nocoj obšel že pol sveta in še pol si je mislil, pa bo prišel tudi ponj angel miru. Vendar ga je pa spreletel mraz o btaki misli: oh, morda bo kje sredi ceste padel na tla izmučen. . in dalеč naokoli ne bo ljudi, ki bi ga pokopali dostojno, bogve, kje ga čaka. Njegovi so umrli lahko, umrli so ob ljubezni njegovi.

On pa bo umrl sam in tujec, nihče ga ne bo poznal, kdo je.

V drugo se je oglasil polnočni zvon in donel je kakor bi pel sveto božično pesem. Tujcu je seglo globoko v srce. . . Vstal je, stopil k odprtini in pogledal ven. . Megle ni bilo več zunaj — nebo je gorelo od zvezd.

Po poti proti cesti pa se je vžigalo nešteto bakelj . . . Ljudje so hiteli k polnočnici.

Tudi tujec se je namenil. Taval in tipal je v temi, da se je priplazil do stopnic. Spodaj so bila pa vrata zakljenjena. Pritiskal je na ključavnico — pa se niso hotela odpreti.

Iz sobe je začul suh kašelj, kakor ga imajo stari ljudje. . . Približal se je vratom in jih napol odprl — v sobi je bilo napol temačno — le mala nočna lučka je brlela pred paslicami.

Na zapečku je sedel starec-varih in pipal. Skoraj ustrašil se je tujca, ki je boječe in zvedavo pogledal v hišo.

K polnočnici sem namenjen, prosim, ali bi mi odprli. . .!"

"Hm. . hm. . tako. . . Bom. . bom. . . Pa veste, zebe zunaj . . zebe. . . Tudi jaz bi šel, pa zame ni. . . Domači so šli vsi, jaz sem pa raje ostal za varha."

Tujec je ostal pri vratih starec se je pa počasi skobacal s peči in šel odpirat vrata. Dvakrat se je glasno zavrtil ključ v ključavnici. . .

In zopet šklep, šklep. Iz veže se je čul kašelj — tujec pa je že stal zunaj pred hišo.

Povsem drugačne misli je imel nocoj — kakor pa zvečer, ko je vstopil. — Megle ni bilo več — zjasnilo se je bilo med tem časom, zjasnile pa tudi njegove misli, in imel je trden preudarek: ni se mu zdelo več čudno obnašanje teh ljudi napram njemu. Prosim vas, tujec pride prvič v hišo. . . prej in poznej ga ne vidijo, pač gotovo, da mu ne zaupajo. In ravno to je tako hudo za poštenega človeka. . . Povedal bi jim rad. . pa mislite, da bi mu verjeli? "Ej, taki-le popotniki znajo. . ." bi si mislili, pa bi mu zaprli vrata pred nosom. —

Še pravočasno je prišel tujec do polnočnice. . . Ravno molitve so se končavale — — orglje so še bučale, ko je vstopil tiho in oprezno. . . Stopil je v temačen kot za kropilnik, kakor bi se bal ljudi in bi imel bogve kaj težkega na vesti, čeprav si je bil v svesti, da je nedolžen. . .

Pa izkušnja ga je bila izučila ravno to noč. . . Tujec je. . Zato je bolje, da ga nihče ne vidi.

Pa ko da bi bil vstopil štorkljaje v nerodnih podkovanih črevljih: vsi so se ozrli za njim v temen kot, kjer je obstal. Morda so že po njegovi sapi čutili da ni iz domače fare. . . in morda so se potem tako spogledovali, ker jim ni bilo prav, da jih nocoj moti tuj človek, da morajo pasti radovednost.

Tujcu pa ni bilo mar tega — v cerkvi je, v hiši božji in ne v hiši, v kateri so ljudje gospodarji.

Popolnočno opravilo se je bilo pravkar pričelo in tujec je pokleknil. Molil je, kakor se mu je zdelo, da bi bil molil med dobro družino. . . globoko in odkritosrčno, kakor že nemara ni od lanskega svetega večera. . .

Pevci so peli božično pesem, on pa je mislil v svoji molitvi na svoje, med katerimi je užival še blaženstvo lanske svete noči.. . Ob teh spominih pa mu je prihajalo lažje pri srcu. . . Kakor bi se mu odvalil z duše tugujoče težak kamen — se mu je stočila vanjo lepa in rešilna misel. . .

Kaj bi človek-tujec žaloval ob svetem večeru, ko smo tujci še vsi in potujemo naprej in naprej. . . da se nam steko dnevi, da nam zažare luči svete noči. . .

In takrat bo to, ko bomo ležali s tihim nadzemskim zadovoljstvom na bledih ustnih na črno pogrnjenem odru med sojem plapolajočih sveč. . . In takrat nam bodo zagorele zvezde svete noči. .

Božična sveča.

V starih angleških kolonijah Severne Amerike so puritanci na čisto poseben način praznovali sveti večer. Prižgali so nemreč božično svečo. To ni bilo sicer nič posebnega, ako ne bi bila sveča imela posebna svojstva. Takrat — okoli l. 1670 — bile so šege in navade na kolonijah zelo priproste in hiša gospodinja, ali stara mati je lastnoročno vlila svečo meseca novembra, takrat, ko so se krajšali dnevi. Da pri tem opravilu manjših in večjih otrok, kteri so radovedno gledali vlivanje, ni manjkalo, je samoumevno. Pri dolenjem koncu je bil stenj razdeljen v tri dele in sicer tako, da je sveča dobila tri noge. Najvažnejši del božične sveče je bila s smodnikom napolnjena cev, katero so pri vlivanju voska ali loja vlili v sredino sveče. Ko je bila sveča gotova, so otroci jeli šteti dneve in nestrpno pričakovali svetega večera. Ko se je naposled vlegel mrak na z snegom pokrito zemljo, ko je zamigljalo nebrojno število zvezd nad kolonijami in se približal sveti večr, postavili so svečo v prostorni kuhinji na mizo in jo prižgali. Družina se je vsedla okoli ognjišča, na katerem je prasketal prijazno ogenj, in čarobno razsvitljeval veselo družbo. Peli so pobožne pesmi, pekli jabolka, pripovedovali povesti ter neprestano zrli v svečo, dokler ni plamen dosegel smodnika, kteri je vnevši se švignil kakor ognjenik proti zakajenemu stropu. V istini, kaj zmerno praznovanje. In vendar — toda sedaj še ne smemo izdati jedra naše povesti.

V koloniji Pocasset je l. 1674 stanovala neka vdova, po imenu Strangeton, z njenima otrokoma Jurijem in Marijo. Hiša je bila sicer lesena, toda po tedanjih razmerah ugledna in prostrana; njiv in sadnih vrtov je bilo obilo in ker je bila zemlja tudi zelo rodovitna, veljala je vdova Strangeton daleč na okolu, kot premožna žena. Ako je pa kdaj kak človek svoje premoženje dobro porabil, je to gotovo storila pobožna puritanka. Ubogim starim ljudem na koloniji je bila prava mati; da mnogim je na svojej lastni obširni zemlji pripravila prijazen dom. Zato je pa tudi uživala v koloniji splošno spoštovanje; celo Indijanci so gojili do nje prijazno mišljenje.

Kolonija Pocasset je bila namreč prav obližju rudečekožcev. Na prijaznih holmih ob zalivu Pocasset, je kaj rada stanovala indijanska kraljica Wetamoo in onkraj mirnega in bistrega zaliva se je dvigal grič "dobrega upanja", to je indijansko pokopališče neštetih rodov rudečekožcev, kjer so se že mnogokrat prikazale tolpe indijanskega glavarja Filipa. Kolonija je z Indijanci sklenila zvezo in ž njimi v miru živela, akoravno ni bilo temu razmerju nikoli prav upati in so bili naselniki vedno oprezni. Samo vdova Strageton je zaupljivo občevala z rudečokožci, ter si z neštevilnimi dobrotami pridobila srca Indijancev.

Ponosna kraljica Wetamoo je enkrat vdovo celo k sebi povabila, da bi jo spoznala in obdarila. Njeni najslavnejši vojščaki so mirno stopali preko vdovinega dvorišča, gasili žejo pri vodnjaku in se vlegali ob vročih poletnih dnevih pod košate javore, ki so senčili hišni uhod.

Med indijanskimi vojaki je bil eden po imenu Squammaney, ki je kot čarovnik med Indijanci posebno slovel. Seveda je bilo njegovo zdravljenje kaj priprosto. Obesil je na sebe suhe kože, se olišpal s školjkinimi lupinami in peresi, ter se bližal hiši bolnika z skrivnostnim in resnim obrazom. Prišedši h koči, pričel je s suhimi kožami šumeti in grdo tuliti; potem je previdno pokukal v kočo, tekel nekoliko proč, skočil kviško ter zopet zatulil. Potem se je zopet previdno bližal koči in ako je bila bolezen huda in nevarna je še enkrat odskočil in zatulil. Konečno je stopil v kočo, preiskal bolnika izgovarjaje skrivnostne besede. Potem se je pričel vrteti okrog bolnika v kolobaru, tresti suhe kože in školjkine lupine, majati s peresnim lišpom ter peti indijansko pesem. Tako početje je nadaljeval, pri tem pa vedno hujše tulil in se hitreje vrtil, dokler ni padel na tla in obležal kakor kup suhih kož. Bolnik, kateri ni obrnil očesa, niti ušesa od čarovnika in takorekoč stopil v magnetično zvezo s svojim zdravnikom, je konečno pozabil svojo bolezen, podal desnico Squammaneyu in se potem oba skobacala kvišku. Enkrat je glasoviti čarovnik ozdravil revmatizem puritanskega pridigarja. Slednjič čudnega zdravnika sicer ni pustil poklicati, toda prišel je iz lastnega nagiba. Ko je pa pridigar nenadoma zagledal ostudno našemljenega Indijanca, kakor samo peklensko pošast pred svojim ležiščem, obšla ga je taka groza, da je pozabivši mučno bolezen, ubežal na skedenj. Tam je našel svojo ženo, ktera ga je skušala rahločutno pomiriti, češ, vsaj je le Squammaney.

"Stari pogan naj me v miru pusti!" je vskliknil pridigar in nato premišljevaje vprašal: "Neža, kaj pa mi je vendar že bilo poprej?" Tako korenito je bil ozdravljen, da je celo ime svoje bolezni pozabil!

Ponosen na svojo slavo kot čarovnik, se je stari Squammaney na pristavah naselnikov drzneje obnašal nego drugi rudečekožci. Dostikrat je prosil za kupico starega sadnega vina. Navadno je bila njegova prošnja uslišana, vedno pa na dvoru ravno tako gostoljubne, kakor premožne vdove Strangeton. Zato je bil čarovnik proti vdovi posebno prijazen. Toda polagoma je postala pijača sadnega vina njegova strast in naposled je bil nepoboljšljiv pijanec. Nekega dne ga je našla vdova na dvorišču pod javorom ležati popolnoma pijanega. Zato je prepovedala svojim poslom nadalje dajati Squammaneyu sadnega vina.

Nekega dne potem je prišel Squamaney zopet na pristavo že precej pijan ter prosil sadnega vina.

"Ne Squammaney," je rekla vdova, "jaz ti ga ne smem dati, ker pijača ti vzame um in Veliki duh tega ne mara."

"Samo jedno kupico! Squammaneá je bolan!" javkal je Indijanec.

"Ne, ne, užalilo bi Velikega duha, ako bi dala pijačo, da bi se napil," glasil se je odločen odgovor.

Sedaj so se zablisketali Indijancu črne oči in s zlobnim pogledom na ženo je siknil: "To mi bodete drago plačali! Uhi! Plačati bodete morali!"

Kakor srčna je gospa Strageton tudi bila, so jo te besede in hudobno plamteči pogledi, tembolj vznemirili ker je na koloniji krožila vest, da se Indijanci skrivaj pripravljajo na vojno. Videli so že več noči križati skrivnostne luči nad vodo v zalivu, ter sumili, da se Indijanci v svojih čolnih vozijo k skrivnostnim shodom. Ako bi v istini izbruhnila vojska, potem bi se bilo vdovi Strageton bati najhujšega od užaljenega Squammaneya; zato tudi ni bila brez skrbi.

Vojne vesti so žalibog dobivale od dne do dne določnejo obliko. Na grič "dobrega upanja" je dospel indijanski poglavar Filip, tudi Pometacum imenovan, s svojimi četami. Gojil je veliko prijateljstvo do kraljice Wetamoo na holmih Pocassett; bila je namreč vdova njegovega brata Aleksandra. Ta Aleksander je obTanton reki nagloma umrl, ko se je vračal iz kolonije Plymouth. Filip je skušal v kraljici Wetamoo vzbuditi sum, da so takrat Angleži zastrupili Aleksandra. Vsled tega jo je pridobil na svojo roko, da se je zarotila z njim k maščevalni vojski proti Angležem. Naselnike je spreletaval strah, ko so videli o ponočnem času luči šiniti preko zaliva; vojščaki kraljice Wetamoo so se zjedinili z onimi glavarja Filipa. Potem so videli vsplamteti ogenj na skali "do brega upanja", ki je čez nekaj ur ugasnil; pravili so, da Filip prireja vojne plese. Potem je izbruhnila vojska; najprej v temi tapajoča; v okolici griča "dobrega upanja" so našli več Angležev na skrivnosten način umorjenih. Potem so bili v Swansey očitno napadeni, ko so se neko nedeljo jutro vračali iz cerkve.

Vojska je bila tu; bilo je l. 1675. Filip je dirjal, kakor besen od kraja do kraja, moril, požigal in plenil. Po njem se imenuje ta grozoviti upor rudečekožcev proti belopoltnimi: Filipova vojska. Naselniki so takrat grozovito trpeli, ako so sploh še pri življenju ostali.

Predno je izbruhnila očita vojska je kraljica Wetamoo poslala vdovi Strageton zagotovilo, da se jej ni treba nič bati, ker je bila vedno dobra z Indijanci; radi nje bodo tudi Pocassettu prizanesli.

"Od Wetamoo zamorem že kaj takega pričakovati," je rekla vdova proti svojim ljudem in sosedom, "toda Squammaney, kteri se je pridružil Filipovim vojščakom, mi ne gre iz spomina. Njegov hudoben pogled mi tiči, kakor pušica v mesu."

Vesti o strašnih grozovitostih so se širile po koloniji. Tej je ostalo sicer prizanešeno, toda že pogled kakega sovražnega Indijanca je vprizoril smrtnoblede obraze. Še-le meseca avgusta 1676 so se naselniki nekoliko oddahnili; Filipovi vojščaki so bili povsod tepeni, njegova žena in sin sta bila vjeta, on sam pa se je vrnil h griču "dobrega upanja," da bi tam umrl. Wetamoo je bežala na plavu preko zaliva, padla v vodo, ter pod vznožjem krasnega hribovja Pocassetta utonila.

Po smrti glavarjev je bila vojska končana, tembolj, ker je bil vojskovodja Annamon vjet, in skoraj vsi indijanski načelniki usmrčeni. Tudi Squammaney? — Ta je prešel in nihče ni več čul o njem, kar je vdovo Strangeton zelo pomirilo, kajti v njem je videla najhujšega sovražnika.

Kakor bi hotela jesenska narava praznovati mir s človekom, ozaljšala se je z izbornim leskom. Razne vrste dreves so oblekle svojo pisano jesensko opravo v mnogobrojnih izbranih barvah, katere slikati v naravni lepoti bi se človek zaman trudil. Meseca oktobra in novembra, v takozvanem indijanskem poletju, dosegla je barva raznega perja dreves vrhunec krasote. Zlato- in srebrnobarveno perje se je lesketalo v temnem ozadju še svežega zelenja; rujavozobčasto hrastovo perje je temnozelena cedrovina prijetno otemnjevala, živorudeče perje sumahovega drevesa pa se je kaj krasno razločevalo izmed druzega listovja.

Naselniki so se veselili obilega pridelka in se hvaležno spominjali Najvišjega, kteri je blagoslovil delo njihovih rok, ter z mirnim srcem pričakovali zime, njenega dobrovoljnega in tihega življenja in — božične sveče.

Ko so nastopili dolgi in čmerni dnevi meseca novembra, vlivala je vdova Strangeton božično svečo, obdana od njenih otrok Jurija in Marije in otrok sosedov. Bil je posebno slovesen trenotek, ko je občespoštovana žena z voskom zalila z smodnikom napolnjeno cev. Treba pa je bilo še upati in čakati nekaj tednov do svetega večera. Konečno pa je prišel ta večer, katerega se že toliko stoletij vesele mali in veliki otroci vsega krščanstva, katerega so pred 200 leti otroci na Pocassett koloniji ravno tako nestrpno pričakovali, kakor dandanes otroci omikanih narodov. V kuhinjni vdove Strangeton je na obširnem ognjišču plamtel velik ogenj ter s svojim temnorudečim plamenom razsvitljeval okrogle, rudečelice obraze kopice otrok. Kajti z mnogimi otroci oblagodarjeni, sicer pa revni sosed Silas Sloan, krojač, je povabilo bogate vdove sprejel ter prišel s tropo mladih Sloanov. Otroci so trli orehe in metali lupine v ogenj, kjer so prasketale, da je bilo veselje, v vročem pepelu na strani pa so se pekla jabolka, iz kterih je že puhtel kaj prijeten vonj in se širil po prostrani kuhinji. Starejši ljudje so sedeli v ozadju, si pripovedovali povesti — vseh oči pa so bile nepremakljivo obrnjene v gorečo božično svečo na mizi v sredi kuhinje.

Silan Sloan je od mladine naprošen, ravno propovedoval jedno svojih neverjetnih indijanskih povesti. Ko je prišel do tragičnega obrata svoje povesti, zarenčal je pes, ter jel vleči na uho.

"Morda je kdo zunaj?" rekla je hišna gospodinja.

Toda ne, nihče ni potrkal in vseh pogledi, kteri so se za trenotek obrnili proti vratam, so zopet zrli v božično svečo. Ta je mirno dalje gorela ter postajala vedno krajša in vsaki čas je moral plamen prigoreti do smodnika.

Sedaj je pes, kteri se je sprva pomiril, naenkrat zalajal in skočil proti vratom. Zunaj je nastal ropot; kakor bi bil kdo kako klado vrgel proti vratom, ktera so se na stežaj odprla in na pragu sta stala dva moža — Indijanca: Squammaney in njegov pajdaš. — Iz obraza vdove je zginila zadnja kapljica krvi, pa tudi Silos Sloan je bil bled, kakor zid in nem.

"Uhi!" je djal Squammaney in stopil v kuhinjo.

"Kaj bi radi?" vprašala je vdova nekoliko ojačena.

"Squammaney je povedal, da mu bodete morali plačati," se je glasil odgovor. Pri teh besedah se je Squammaney vsedel poleg ognjišča in grel roki, njegov pajdaš

pa je stal za njim. Otroci so vsi zbežali od ognjišča na drugo stran kuhinje ter se oklenili gospodinje.

Squammaney je pogledal otroke in vdovo z njemu lastnem hudobnim in krvoločnim pogledom in z nova pričel: "Plačati mi morate! Hrabrih ni več; šli so v boljša lovska zemljišča. Sam sem ostal in sedaj se hočem maščevati. Squammaney dobro zadene."

To izgovorivši vrže raz sebe raztrgano odejo in njegovo orožje se zablišči v svitu čarobnega plamena na ognjišču. S trepetom so na drugi strani stoječi, kakor očarani gledali vojščaka, kaj bode počel. Pozabljena je bila božična sveča, ktera je vsled odprtih vrat nastalega piha tem hitreje gorela. Nihče se ni upal ganiti, da bi zaprl vrata ali ubežal na prosto.

"Uhi! stari bledoličnik, daj vina gori!" je kričal Squammaney.

Vdova je vstala, kakor bi hotela njegovo željo izpolniti, toda ko je šla v ozadje kuhinje, zašepetala je Silas Sloanu: "Hiti in pokliči može!"

Squammaney je čul šepetanje in njegovo sumničenje se je pojavilo. Vstal je s svojega sedeža, pristopil k mizi, uprl levico ob mizni rob z desnico pa prijel za goli nož, katerega je nosil za pasom.

V istem trenutku se je pripetila huda razstrelba; kakor goreč snop je šinil smodnik sikajoče proti stropu, po kuhinji pa se je valil sivkast dim.

Božična sveča je dosegla svoj namen, vsled razstrelbe padla ter ugasnila; v kuhinji pa je nastala skoraj tema.

"Bledoličniki gredo! Proč, hitro proč!" se je začulo v indijanskem jeziku in kakor hitro so ju le zamogle nesti brze noge, popihala sta jo Indijanca skozi odprta vrata. Ko še je potem razkadil dim, videlo se je pri svitu ognja na ognjišču, da Indijancev ni več. "Bogu bodi hvala, rešeni smo!" vzkliknila je vdova in sklenila roki nekoliko trenotkov k molitvi. Potem je prižgala zopet svečo, zaprla in zaklenila vrata.

"Indijanca sta najbrž mislila," je rekla vdova veselo, "da sta zasačena in napadena — od mož, kateri so hišo obkolili."

Silas Sloan je zopet prilezel iz omare, kamor se je bil skril, ko je vsled ugasnenja sveče nastala naenkrat tema. Sosedje so šele potem zvedeli v kaki nevarnosti je bila vdova, ko so prišli po svoje otroke. Možje so se nemudoma oborožili in jo mahnili za Indijanci; toda izginila sta ta dva in nikdar več se ni prikazal Squammaney v tistem kraju.

Vdovi Strangeton je bilo določeno preživeti še marsikateri sveti večer v krogu njenih ljubih pri svitu božične sveče. S kakimi občutki in spomini, si cenjeni čitatelji lahko sami mislijo.

Samo Silas Sloana je redno manjkalo, kajti niso ga mogli pregovoriti, da bi še kdaj stopil čez prag vdovine hiše. "Rajši se odpovem vsaki druščini," je rekel večkrat, "kakor da bi samo en večer preživel v hiši Strangetonove vdove, kjer je najlepša prilika, da Indijanci kožo potegnejo s črepinje."

Very Rev. John Ev. Mozetič,

Pittsburški generalni vikar.
Životopisna črtica.

Pod tem naslovom je znani katoliški list "Catholic Historical Review", ki ga izdaja katoliška univerza v Washingtonu, D. C., letos v svoji julijevi številki priobčil kratko biografijo enega naših odličnih pionirjev, pod katero je podpisan Ivan L. Zaplotnik iz Omahe, Neb. Ker je letos ravno 120 let, ko se je Mozetič rodil, in ker je tudi nam le malo znan, bo gotovo umestno, da spis prestavimo iz angleščine ter ga podamo svojim rojakom v slovenskem jeziku, da bodo tudi oni vedeli, kako slavne može smo že imeli v tej deželi, še preden se je naš narod sploh začel seliti v Ameriko. Glasi se spis (izvzemši opombe pod črto, katere bi zanimale le strokovnjake in jih torej izpuščamo) doslovno tako:

"Dasi je subjekt te črtice svoj čas igral dokaj važno vlogo v naših cerkvenih zadevah, niso naši zgodovinski zapiski razen njegovega imena skoro ničesar o njem ohranili. Da torej otme njegov spomin nezaslužene pozabljenosti, odločil se je pisec teh vrstic zbrati o njem vse podatke, ki jih je sploh še mogoče najti in tisto, kar se mu je posrečilo odkriti, tu podaja cenj. čitatelju.

Preč. g. Janez Ev. Mozetič se je rodil pred 120 leti, dne 13. novembra 1797, v Biljah pri Gorici na Primorskem. Šolal se je v Gorici in bil posvečen v mašnika dne 22. septembra 1822. Nato je bil od 1. novembra 1822 do 1. januarja 1825 kaplan pri Sv. Ignaciju v Gorici. Ker je bil zelo nadarjen, ga je goriški nadškof poslal na Dunaj v Augustineum, da nadaljuje svoje študije. Že l. 1823, dne 17. julija je bil napravil konkurzni izpit za moralko. Na Dunaju je bival od 8. januarja 1825 do 28. marca 1826. A ker so ga doma rabili, ni mogel zvršiti izpitov. Moral se je vrniti v Gorico, kjer je bil od 10. aprila dalje naprej začasno, potem pa do odhoda v Ameriko, definitivno profesor biblijskih ved starega zakona v goriški bogoslovnici. Obenem je poučeval tudi orientalske jezike. Od 10. januarja 1837 do le. 1846 je akademiji

bil poleg tega tudi podravnatelj na cesarski akademiji goriške gimnazije. Leta 1845 je dobil častno nalogo, da v večji prospeh novo ustanovljenega generalnega komisarijata za sv. deželo na Dunaju prepotuje Sirijo in Palestino. To je tudi storil nastopno zimo; prehodil je ondotne svete kraje in svoj čas dunajskemu nadškofu iz naročja naše sv. vere in prvega krščanskega življenja poročal o stanju in potrebah ondotnih samostanov in misijonov.

Že prej pa je Mozetič čutil v sebi blagi poklic posvetiti se službi severo-amerikanskih misijonov. V ta namen si je po p. H. Lemke iz Loretto, Pa., ki je kot pooblaščenec pittsburškega škofa meseca marca l. 1845 obiskal Dunaj, izposloval vsprejem v pitt-sburško škofijo. Kmalu po svoji vrnitvi iz sv. dežele se je odpovedal vsem svojim službam v Gorici, zapustil domovino in odšel v Ameriko.

Svoje potovanje kakor tudi svoje prvo delovanje v Ameriki nam je sam razložil v poročilu, ki ga je dne 1. januarja 1847 pisal dunajski Leopoldinski družbi iz Birminghama pri Pittsburghu:

"Zapustil sem svoje dotedanje bivališče in svoj stanovski poklic v Gorici dne 17. avgusta l. l. in odpotoval čez Beljak, Solnograd itd. v Le Havre de Grace, kjer sem se 17. septembra vkreal na poštno ladjo "Baltimore" in se odpeljal proti Ameriki, deželi, katero sem si po zrelem premišljevanju z božjo pomočjo izbral z namenom, da ondotnim katoliškim misijonom, katerih potrebe sem spoznal iz tako mnogih popisov in pozivov, po svojih skromnih močeh pomagam za nekaj časa. Dne 21. oktobra sem po viharni, dolgi in trudapolni morski vožnji 36 dnij stopil v New Yorku na suho in se po kratkem oddihu, katerega sem bil jako potreben, čez par dnij zopet podal dalje na svoj novi cilj v Pittsburgh v zapadni Pennsylvaniji, kamor sem čez Philadelphijo in Baltimore že 30. oktobra srečno prišel. Ker se je mil. g. škof O'Connor nahajal ravno na kanonični vizitaciji svoje škofije in ga ni bilo doma, sem se začasno nastanil pri oo. redemptoristih v Pittsburghu, ki se je že takrat imenoval "The Smoky City" ter je štel s predmestji vred okrog 60,000 prebivalcev.

"Komaj sem slišal, da se je preč. g. škof vrnil s svojega potovanja, sem se mu šel predstavit in sem bil s pristnim veseljem in z ljubeznivo dobrohotnostjo od njega sprejet. Povabil me je takoj, naj se nastanim v škofovi hiši, dokler ne dobim svoje službe. V nadaljnem pogovoru, v katerem sem se z njim menil v italijanščini, je bilo važno vprašanje, katero službo bi pač želel v škofiji imeti, na kar sem mu seveda odvrnil, da sem prišel vanjo na njegovo popolnoma poljubno razpolago; tedaj me je ljubeznivo nadpastir prijel za roko in dejal: "Ostali bodete kar tu pri meni v Pittsburghu in sicer da bodete v mojem, šele pred dvema mesecema otvorjenem semenišču poučevali bogoslovce, kar bi bil sicer moral sicer sam delati, če bi Vas ne bilo." Tako torej zopet poučujem bogoslovje in sicer dogmatiko in moralko štiri ure na dan in povrh še štiri ure na teden zdržema razlagam sv. pismo. Štirikrat na dan grem iz Pittsburgha v Birmingham, kjer je štiri angl. milje daleč od katedrale semeniško poslopje, in od tam zopet nazaj. Isto je v neki mali kmečki hiši sredi z deskami ograjenega zemljišča s sadnim drevjem v površju 37 oralov zemlje, ki se raztezajo ob rebri onstran reke Monongahela. G. škof je celo zemljišče kupil na up za 9500 dolarjev in se nadeja, da dobi pozneje potrebnih denarnih sredstev, ki mu bodo omogočila, da na tem jako zdravem in pittsburškega dima prostem kraju postavi pošteno pripravno poslopje. Hiša, ki se tiče škofovega stanovališča in ki je bila spočetka namenjena za semenišče, a se za to ni izkazala za pripravno, je bila šolskim bratom, ki so preteklo leto prišli z Irskega, pripuščena v porabo za njih šole. V zgoraj omenjenem malem semeniškem poslopju je nastanjenih 14 gojencev, od katerih jih sedem študira bogoslovje, sedem pa modroslovje; prvim načelujem jaz z dostojanstvom prefekta in profesorja, drugim pa z istim dostojanstvom načeluje nek mlad irski duhovnik. Cela hiša obsega le štiri sobe: učno sobo, ki pa mora služiti tudi za hišno kapelico, dve spalnici in v dve stanici prepaženo sobo, v katerih bivata obe učiteljski osebi. Učilnice pravzaprav ni nobene; kajti eden poučuje v svoji stanici, drugi pa zdaj v učni sobi. zdaj v obednici. Učne mize gojencev so obenem knjižnične omare, ali žal še skoro brez knjig; za zdaj bi bilo dobro, če bi imeli vsaj poštene in dobre šolske knjige, ali manjka še celo teh.

Kot je torej iz tega pisma razvidno, je bil preč. g. Mozetič takoj spočetka postavljen načelnikom teologičnega oddelka v pittsburškem semenišču sv. Mihaela. Poleg tega je pa ob prostem času pomagal tudi v dušnem pastirstvu po okolici, zlasti med Nemci, ki so se tedaj v velikem številu naseljevali po zapadni Pennsylvaniji, a nemško govorečih duhovnikov pa je bilo premalo. Vsled svoje izredne gorečnosti, učenosti in razsodnosti se je Mozetič v kratkem škofu tako prikupil, da ga je ta kmalu po njegovem prihodu imenoval generalnim vikarjem pittsburške škofije.

Natančnega časa, kdaj se je to zgodilo, nisem mogel dognati. Monsignor A. A. Lambing v svoji knjigi "Foundation Stones of a Great Diocese" pravi na str. 242, da je Mozetič kot generalni vikar najprej imenovan v Directory-ju za l. 1847. Če bi bila ta trditev resnična, bi bil Mozetič že l. 1846 postavljen za generalnega vikarja. Toda posrečilo se mi je dobiti v roke zgoraj omenjeni direktorij, ki pa nikjer ne trdi, da bi bil Mozetič že tedaj generalni vikar. Obrnil sem se na sedanjega pittsburškega škofa s prošnjo, da bi blagovolil pregledati arhive svoje škofije in če mogoče rešiti to zadevo. Za odgovor sem prejel sledečo pismo:

"Dragi Father: — Listine o uradnih imenovanjih mil. g. škofa Mihaela O'Connor so le redke Po marljivem raziskovanju Vam javiti, da mi ni moči najti ničesar, kar bi nam omogočilo določiti datum, ko je bil Rev. John Ev. Mozetič imenovan generalnim vikarjem. Bržkone se je to zgodilo leta 1847. Dal sem pregledati tudi časopis "Pittsburh Catholic" za leta 1846—7—, a Rev. John Ev. Mozetiča se nikjer ni našlo omenjenega. Iskreno Vaš v Kristusu † Regis Canevin.

Brezdvomno ima škof Canevin prav, kajti Mozetič se je res že meseca septembra 1847 (če ne še prej) podpisoval kot generalni vikar. Sprva je to službo opravljal le za nemške katoličane v pittsburški škofiji, dočim je bil za ostale vernike generalni vikar preč. g. Jakob A. Stillinger. Ko pa je slednji meseca novembra 1848 resigniral, je preč. g. Mozetič postal generalni vikar za vse katoličane v škofiji in tak ostal do l. 1851, ko se je vrnil nazaj v svojo domovino.

Svoje generalvikarske službe se je Mozetič lotil z občudovanja vredno vnemo in energijo, kajti zavedal se je docela svoje odgovornosti. Ustanavljal je nove župnije, kjer treba, in pomagal na noge že obstoječim starim občinam. Sploh se ni ustrašil nikakekega dela, ampak je povsod rad priskočil na pomoč, kjer je le mogel. Tako je n. pr. v drugi polovici septembra l. 1847 začasno prevzel Erie in sosednje misijone ter jih oskrboval do srede maja prihodnjega leta, ker ravno tedaj ni bilo tam nobenega duhovnika. Tekom sedem mesecev in pol je imel 13 porok, 23 pogrebov in 49 krstov, kateri pa niso bili izključno iz mesta Erie, ampak tudi iz sosednjih mest in vasij.

Zraven tega se je pa njegova delavnost raztezala tudi po drugih krajih škofije, kot je jasno iz poročila, ki ga je škof O'Connor dne 10. januarja 1848 pisal Leopoldinski družbi na Dunaj. Poročilo je z ozirom na naš predmet precej razmetano, kajti bavi se sploh z razmerami med nemškimi katoličani v pittsburški škofiji in z njihovimi potrebami. Vendar pa smo se odločili, da ga priobčimo tako, kot je bilo pisano, v kolikor se seveda nanaša na našega Mozetiča, in to tembolj, ker je ne le samo na sebi jako zanimivo, ampak tudi ker so se opisane razmere neposredno tikale tudi njega kot generalnega vikarja.

V tem poročilu piše škof O'Connor, da bi bilo v okolici Pittsburgha treba še dveh nemških cerkva, eno v mestu Allegheny, drugo pa v Birminghamu, potem pa nadaljuje: "Število naših vernikov, ki od dne do dne narašča, brez vsega dvoma zahteva, da se jim postavi eno hišo božjo. Č. g. Mozetič je že vse pripravil, da se zgradi cerkev v Birmanghamu; začel je za to potrebno podpisovanje med verniki, in kakor je videti, se bo že letos moglo s tem začeti. Seveda bi bila pa hiša božja v Allegheny še potrebnejša; ali ker ni nobenega duhovnika, ki bi se mogel ali hotel stvari lotiti, se pa tudi v tem ne da ničesar storiti."

"V okrajih Erie in Crawford je okrog 1500 nemških katoličanov. V mestu Erie samem imajo ti posebno cerkev, katero tačasno oskrbuje g. Mozetič, katerega sem iz semenišča za nekaj časa tja poslal, da ondotni verniki niso popolnoma brez dušne oskrbe, dokler jim ne najdem pripravnega duhovnika. Cerkev je tu žal zelo tesna, in skuša se, da se jo razširi, kakor hitro mogoče. Ker to sam smatram za jako potrebno tako vsled števila ondotnih vernikov kakor tudi zaradi onih, ki se iz sosednjih krajev tu shajajo, zato sem tej župniji sklenil nakloniti del daru Leopoldinske družbe. G. Mozetič poskrbi, da se poslopje razširi, in ker se zanesem na njegove presodnost, lahko polovico omenjenega daru porabi za zgradbo cerkve v Birminghamu, če se mu zdi pametno."

"Nemce, ki žive v okraju Crawford, obiskuje misijonar iz Erie. Prišli so baš z Nemškega in si nameravajo postaviti cerkev v Meadville, najvažnejšem mestu tega okraja. Stvar sem prepustil g. Mozetiču, tako da se s to pomladjo gradba že utegne začeti.

Pozneje pravi škof v istem poročilu, da je od denarja, ki mu ga je poslala v podporo Leopoldinska družba, "950 dolarjev prepustil na prosto razpolago g. Mozetiču, da jih uporabi ali za gradbo cerkve v Birminghamu ali v Meadville, ali pa za povečanje hiše božje v Erie, kakor se mu bo pač prav zdelo."

"V svoji škofiji," piše škof dalje, "štejem 40 misijonskih duhovnikov. Od teh je 16 pravih Nemcev, 7 pa jih zna nemški vsaj toliko, da takim župnijam lahko služijo. Da poskrbim za nemške občine, sem jim g. Mozetiča postavil za generalnega vikarja v svoji škofiji. Obenem je predsednik semenišča in profesor v več strokah bogoslovja. Ker sem ga bil prisiljen za nekaj časa postati v Erie, zato ga med tem sam zastopam v semenišču, pa le tako dolgo, da se zopet vrne."

Meseca maja 1848 se je Mozetič iz Erie vrnil v semenišče. Če je povečal cerkev v Erie in zgradil hišo božjo v Meadville, pa ne vem za gotovo. Najbrže je storil oboje. Kar se tiče zadnje sem našel v nekem seznamu cerkva po Združenih državah, da je bila župnija sv. Agate v Meadville ustanovljena l. 1849, torej v Mozetičevem času, iz česar bi se umelo sklepati, da pri tem naš generalni vikar ni bil brez zasluge.

Okrog semenišča v Birminghamu se je naselilo mnogo Nemcev, ki pa še niso imeli lastne cerkve. Te je č. g. Mozetič že l. 1847 organiziral in začel med njimi zbirati subskripcije. Škof O'Connor jim je daroval loto od zemljišča, na kateri je ostalo semenišče. In ko se je Mozetič vrnil iz Erie, se je takoj začela na nji graditi cerkev, tako da ji je že 16. julija 1848 škof O'Connor položil temeljni kamen, dne 24. novembra i. l. pa jo je blagoslovil na čast sv. Mihaelu Nadangelu. Kmalu nato se je ta občina ločila od pittsburške cerkve sv. Filomene, kamor je dotlej spadala, in postala samostojna župnija, ko ji je Mozetič preskrbel še lastnega dušnega pastirja v osebi nekega škofijskega duhovnika. Rev. M. Schifferrerja. Tako je bila ustanovljena župnija sv. Mihaela, ki je dandanes ena največjih župnij v Pittsburghu.

Tudi mesto Allegheny, ki je takrat štelo že kakih 20.000 prebivalcev, a je zdaj del Pittsburgha, je bilo še brez katoliške cerkve. Mnogoštevilni verniki, razteseni ne le po vsem mestu nego tudi po njegovi okolici, so se morali v Pittsburgh zatekati v svojih verskih potrebah. Ker drugega duhovnika ni bilo, ki bi bil kaj storil zanje, se je Mozetič sam energično lotil tega dela. Poleti 1848 je sredi mesta Allegheny kupil 150 čevljev dolgo in ravno tako široko stavbišče za 6.000 dolarjev in začel na njem graditi cerkev iz opeke in lesa. V treh mesecih je bila stavba dovršena, in 17. decembra 1848 jo je škof O'Connor že slovesno posvetil na čast Brezmadežnega Spočetja Device Marije. Pri tej priliki je pisal nek župljan: "Prevzvišeni vladika je imel kratek pa iskren govor, v katerem je izrazil svoje zadovoljstvo nad vnemo tukajšnjih katoličanov; med veliko mašo pa je pridigoval naš dostojni župnik in dušni pastir dr. Mozetič na svoj znani izvrstni način v nemškem jeziku." Ta cerkev sicer ni bila velika, kajti dolga je bila le 90, široka 40, visoka pa 21 čevljev in določena samo za začasno rabo; toda bila je lična in bi še dandanes delala čast marsikateri župniji. Stroške za zemljišče in cerkev je Mozetič pokril deloma z nabranimi darovi, deloma pa s posojilom.

Kako velika je bila ta župnija, ko je bila ustanovljena, se ne ve natančno; toda če pomislimo, da je od cerkvenega blagoslovljenja pa do konca leta 1849 znašalo število krstov 194, porok 27 in pogrebov 89, si lahko mislimo, koliko dela je g. Mozetič imel. Zato mu je bil že l. 1849 poslan kaplan, da mu je pomagal oskrbovati obširno župnijo.

Razume se, da je tako velika občina imela tudi mnogo za šolo ugodnih otrok. Zato so že nekaj let poprej pittsburški očetje redemtoristi otvorili posebne šole, katere je prevzel Mozetič, ko je prišel v Allegheny, in jih skušal obdržati na višku časa, kar se mu je tem lažje posrečilo, ker je bil sam izboren pedagog in velik prijatelj mladine.

Ko je svojo župnijo D. Marije uredil za prvo silo, se je na jesen l. 1849 na škofovo željo podal v Evropo, da dobi nemških oziroma nemško govorečih duhovnikov za pittsburško škofijo. V ta namen je obiskal več škofij na Nemškem in začetkom leta 1850 je prišel tudi v Avstrijo, in ne brez uspeha. Posrečilo se mu je nabrati večje število misijonarjev za Ameriko. Za škofijo Pittsburgh je dobil pet duhovnikov: štiri posvetne (med temi Jurija Gostenčnik, Ivana Štibiel in J. S. Schafteitner) in enega karmelita (Jožefa T. Gesowskeyja). Trije frančiškanski duhovniki (Accurtius Gaertner, Pirmin Eberhard in Anzelm Koch) so bili določeni za škofijo Nashville, Tenn.; č. g. Susan iz Linca se je podal v Milwaukee, en bogoslovec iz Bavarske pa v škofijo Chicago itd. Nekateri teh gospodov so šli z njimi; drugi pa so mu sledili prihodnje poletje v amerikanske misijone.

Po svojem povratku iz Evrope je pa naš preč. generalni vikar ostal le malo časa v Allegheny. Dne 6. oktobra 1850, ko je prišel tja naš slavni Stibiel, mu je Mozetič prepustil župnijo D. Marije in se vrnil v semenišče, kjer je poslej tudi stanoval. Deloval je tam kot generalni vikar, ravnatelj in profesor še nekaj mesecev. Dne 21. marca 1851 je še od tam pisal dunajski Leopoldinski družbi. V tem poročilu pravi med drugim:

"Potovanje v Evropo, na katero sem šel pozimi lanskega leta na željo svojega veleč, g. škofa dr. Mihaela O'Connor, da na Nemškem naberem delavcev za nemški del tukajšnjega zapuščenega vinograda Gospodovega, je zlasti v Avstriji bilo ovenčano z zaželjenim uspehom, kajti iz zaklada Leopoldinske družbe na Dunaju mi je bilo nakazanih 3.000 gld. za škofijske potrebe in potne stroške zase kakor tudi za nabrane misijonarje, in iz škofij Linc, Lavant in Gorica so mi sledili v Ameriko duhovniki, ki z najlepšo vnemo in najboljšim uspehom delujejo za zveličanje tu še precej osirotelih nemških katoličanov. S temi petero novimi in z že prej tu se nahajajočimi posvetnimi in redovnimi duhovniki z Nemškega je škofija Pitsburgh, hvala Bogu! za zdaj prilično preskrbljena za potrebe njenih nemških vernikov."

Potem govori o zgodovini katoliške cerkve v zapadni Pennsylvaniji, o raznih misijonih, verskih družbah in zavodih v pittsburški škofiji ter pristavlja: "Za naraščaj škofijske duhovščine je z ustanovitvijo škofijskega semenišča že izza leta 1846 poskrbljeno. Isto ima tudi malo ustanovno glavnico, a da se mu zagotovi obstanek, ga je pa vendarle še treba vzdrževati z letnimi kolektami katere se mora prirejati po celi škofiji. V tem se tekoče leto nahaja 20 mladeničev, od katerih jih polovica študira bogoslovje, polovica pa modroslovje."

K temu Mozetičevemu pismu, ki je bilo natisnjeno v poročilih Leopoldinske družbe l. 1858, pripomni uredništvo:

"S tem pisanjem g. generalni vikar obenem poroča, da je hudo zbolel, kar mu je tako potrlo moči, da pač ne bo več mogel služiti severo-amerikanskim misijonom. Po tem in nadaljnih poročilih je isti zaradi svojega podkopanega in ne več vrnjenega zdravja res zapustil svojo misijonsko službo in se zopet vrnil v svojo rodno nadškofijo Gorico."

Zapustil je Pittsburgh menda koncem pomladi l. 1851 Kmalu nato je v mestu z veliko silo izbruhnila kolera, vsled česar so morali semenišče sv. Mihaela zapreti. Dijaki so bili razposlani po raznih drugih zavodih, semeniško poslopje pa je bilo spremenjeno v sirotnišnico.

Preč. g, Mozetič je prišel še isto leto v Evropo in v čistem planinskem zraku svoje domovine kmalu toliko okreval, da je bil postavljen za župnega provizorja v Črničah na Vipavskem. Dne 18. maja 1853 pa je bil imenovan za kapiteljskega dekana v prvostolni cerkvi v Gorici. To važno službo je opravljal celih deset let in kot tak je tudi umrl v Gorici dne 7. septembra 1863, star 65 let.

Samo ena priložnost zadostuje za pravega moža, ki zna priliko na pravi način porabiti.

Božič v tujini.

Če daleč od domače grude
mladenič v tujih krajih biva
in tam prenaša borbe hude,
tedaj duha oko počiva
kaj rado mu na rodnih tleh.
Spomin si krasne slike snuje,
ob njih srce se mu raduje,
dogledati ni moč mu vseh.
Če še tako naznatna bila
bi stvar katera z mladih dni,
visoko on jo zdaj ceni,
vso lepšo misel lahkokrila
mu čara zdaj jo pred oči,
v otroka spet ga spremeni.

V domači tihi selski hram
prerad spomin poroma nam,
posebno ko Božič presvet
praznuje rod človeški spet.
To so otrokom rajski dnevi,
ko angeljski vzbude jih spevi.
Kako utripa jim srce,
oko strmi in nehote
na jasli zre, ki v kotu tam
preproste sicer, a vendar zale
sred drobnih lučic se blišče;
zdi se, kot Jezušček bi sam
iz njih prisrčno gledal male,
ki vsi zavzeti krog stoje.

In ko zaklenka z line zvon,
in k polnočnici njegov don
zemljane vabi v sveto noč,
do cerkve v trumah vse hiti,
da božje Rojstvo počasti.
Res, krasno bilo je nekoč!

Takrat srce še ni poznalo
sveta in njega hudobije.
Na ustnih vedno blažen smeh,
neznana bol, neznan še greh:
tako — nedolžnosti zrcalo —
je dete z angelji igralo,
je pevalo njih melodije
iz strun nebeške domačije.
O blag spomin posvečenih dni!
Ob tebi zdaj srce se greje,
mladosti dih nasproti veje,
mladosti čar nas oživi.

M. Zemljič.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1951 West 22nd Place Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člane, na leto $0.60
Za nečlane 1.00
Za inozemstvo 1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year $0.60
For Nonmembers 1.00
For Foreign Countries 1.50

31

Vsem glavnim odbornikom K. S. K. J., starim in novim odbornikom(icam) krajevnih društev, vsemu članstvu naše Jednote in čitateljem lista želi **zdrave, vesele in zadovoljne božične praznike**

Uredništvo in upravništvo "Glasila K. S. K. Jednote."

LISTNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA.

Vse tajnike(ice) krajevnih društev uljudno prosimo, da bi nam izvolili doposlati zanesljivo do 31. t. m. imena in naslove novoizvoljenih društvenih odbornikov za leto 1918 in sicer na posebnih listkih, katere jim je v to svrho doposlal naš sobrat glavni tajnik. Prvi ali drugi teden januarja 1918 bi radi priobčili nov popolen imenik krajevnih društev naše Jednote.

Kakor znano in že parkrat na tem mestu poročano, je bilo na minuli naši konveneiji v Eveleth, Minn. sklenjeno, da se ne sme upravništvo našega lista nič več ozirati na direktno od članov mu poslana naznanila o premembi naslova članov in članic. To se mora vršiti samo uradnim potom po tajnikih krajevnih društev.

Vsak član (članica) ki se preseli, ali premeni svoj naslov, naj to naznani društvenemu tajniku ne pa upravništvu našega lista. Vse direktno od članov upravništvu doposlane premembe naslovov bodo romale v — — koš.

Važna proklamacija preds. Wilsona.

Štiri dni zatem, ko so Združene države napovedale vojno stanje avstro-ogrski vladi, je izdal predsednik Wilson formalno proklamacijo tikajočo se avstro-ogrskih podanikov, živečih v Združenih državah.

V tej proklamaciji je naš dobri in modri predsednik ukrenil nekaj velikega in nepričakovanega. Odredil je namreč, da se ne bo smatralo tu živečih Avstrijcev tako sovražnim podanikom kot Nemce; torej se bodo lahko Avstrijci popolnoma svobodno gibali; prebivali in delali bodo lahko v prepovedanih pasovih (zone) kjer Nemcem to ni dovoljeno. Tako se tudi ne bo treba avstrijskim in ogrskim podanikom registrirati na policiji, pri poštarjih itd. kot Nemci. Vse te udobnosti bodo avstro-ogrski podaniki uživali, če se ne bodo obnašali sovražno proti Združenim državam, in ki se bodo ravnali po postavah Združenih držav.

Tozadevna predsednikova proklamacija se glasi sledeče:

"Kongres Združenih držav, izvršujoč svojo ustavno oblast, je v skupni resoluciji senata in poslanske zbornice dne 7. decembra 1917 napovedal vojno Avstro-Ogrski.

(Tukaj ponavlja Wilson besedilo vojne resolucije, ki je že znana.)

Vsled tega sklepa jaz, Woodrow Wilson predsednik Združenih držav, naznanjam vsem, katerih se to tiče, da obstoji vojno stanje med Združenimi državami in cesarsko-kraljevo avstro-ogrsko vlado. Ukazujem vsem civilnim in vojaškim uradnikom v Združenih državah, da izvrše vse svoje dolžnosti, ki jih nalaga vojna; dalje apeliram na vse ameriške državljane, da v svoji lojalnosti do domovine, ki je že od začetka posvečena načelu svobode in pravičnosti podpirajo sklepe in brez izjeme pomagajo izvojevati vojno in doseči pravični mir.

Obenem velevam, opirajoč se na oblast ,ki mi je podeljena po ustavi Združenih držav, vsem podanikom Avstro-Ogrske, ki bivajo v Združenih državah, ki so že dosegl, starost štirinajst let in ki še niso naturalizirani državljani te dežele, da se vedejo mirno napram Združenim državam, da se čuvajo zločinov zoper javno varnost in da ne kršijo zakonov, bodisi zveznih, državnih ali teritorijalnih, ne počno nobenih dejanskih sovražnosti z dajanjem informacij, pomoči ali zadovoljstva sovražniku Združenih držav, ter da se strogo drže določb, ki jih uvede predsednik zdaj ali v bodoče.

Dokler bodo prizadeti ubogali postave, ne sme nihče motiti njihovega mirnega življenja in dela in uživati smejo pravice, kakršnih so deležni vsi mirni in zakonaboječi državljani, izvzemši tistih omejenosti, ki so potrebne za njihovo lastno korist in varnost Združenih držav. Ostalim lojalnim državljanom velevam, da žive v miru in prijateljstvu z vsemi prizadetimi osebami, dokler se obnašajo kakor zahteva zakon.

Podaniki Avstro-Ogrske, ki bivajo v Združenih državah in tudi tisti, ki so že naturalizirani državljani, ki se ne bodo držali po predpisanih določbah, zapadejo poleg drugih kazni tudi omejitvi gibanja ali deportiranja iz Združenih držav, kakor nalagati točki 4069 in 4070 revidiranega zakona za določbe, ki jih predpiše predsednik.

Opirajoč se dalje na oblast, ki mi je podeljena, naznanjam sledeče določbe, ki so potrebne za javno varnost v tem slučaju:

1. Noben podanik Avstro-Ogrske, kateri je že dosegel štirinajsto leto starosti in ki še ni naturaliziran državljan, ne sme zapustiti Združenih držav brez posebnega dovoljenja, katerega označi predsednik, izvzemši v slučaju deportacije po razsodbi sodišča v smislu točke 4069 in 4070 revidiranega zakona.

2. Podanik Avstro-Ogrske ne sme priti v Združene države, izvzemši z dovoljenjem predsednika, ki določi kraj izkrcanja.

3. Vsaka taka oseba, o kateri se dokaže ali sumi, da pomaga sovražniku, ali če je nevarna javnemu redu in miru, ali ki krši ali poskuša, oziroma je na sumu, da hoče kršiti katerokoli določbo, uvedeno po predsedniku, ali katerikoli zakon Združenih držav, posamezne države ali teritorija, mora biti aretirana po zveznem maršalu ali njegovem pomočniku ali po kateremkoli uradniku, ki ga v to pooblasti predsednik, in zaprta v ječo, kaznilnico, militaristični tabor ali na prostoru, katerega odloči predsednik v ta namen.

Ta proklamacija in odrejene določbe veljajo za vse kraje na suhem in morju, na kontinentu in ototkih pod področjem Združenih držav.

Washington, D. C. 11. decembra 1917.

Woodrow Wilson."

Važno za registrirance.

Minulo soboto dne 15. decembra je odposlal naborni komisijski urad mesta Chicago po pošti vsem registrirancem in vsem izžrebanim nabornikom prve vprašalne pole v svrho izpopolnitve, in sicer serijo od 1 do 247. Vsakdo, kdor prejme to polo, mora isto tekom 7 dni, izpopolniti in poslati nazaj po pošti, kakor zahtevano. Pri tem je treba največje pozornosti in natančnosti, da se izpopolne vprašanja, v katero vrsto ali razred spada sleherni nabornik.

Kdor izmed registrirancev bi morda ne dobil te pole tekom dveh dni, kakor zdolaj označeno, naj se javi v uradu svoje pristojne naborne komisije; pri tem ne bodo veljali nobeni drugi izgovori.

Naborna komisija vsakega distrikta je ozir. bo razposlala te vprašalne pole registrirancem po zaporednih številkah serij kakor sledi:

Do	17.	dec.	od	serij	št. 1	do 247
Dne	17.	"	"	"	248	— 508
"	18	"	"	"	509	— 761
"	19	"	"	"	762	— 970
"	20	"	"	"	971	— 1165
"	21	"	"	"	1166	— 1367
"	22	"	"	"	1368	— 1541
"	24	"	"	"	1542	— 1730
"	26	"	"	"	1731	— 1917
"	27	"	"	"	1918	— 2099
"	28	"	"	"	2100	— 2284
"	29	"	"	"	2285	— 2473
"	31	"	"	"	2474	— 2659
"	2.		januarja		2660	— 2848
"	3	"	"	"	2849	— 3028
"	4	"	"	"	3029	— 3213
"	5	"	"	"	3214	— 3396
"	7	"	"	"	3997	— 3578
"	8	"	"	"	3579	— 3758
"	9	"	"	"	3959	— 3961

Kdor ne razume angleščine, ali kdor ne bi znal teh pol pravilno odgovoriti in izpolniti, naj se oglasi zvečer v uradu našega lista, da mu bomo stvar v redu mi naredili.

ŠE JE ČAS!

Ker smo prejeli zadnje dni od več strani vprašanje, če je mogoče dobiti še ameriške državljanske papirje, smo se minulo soboto osebno obrnili na naturalizacijski urad v City Hallu.

Ravnatelj tega urada je nam omenil, da se izdajajo prvi papirji še vedno avstro-ogrskim podanikom in sicer do preklica; nemogoče je pa vsled vojnega stanja z Avstrijo dobiti sedaj drugi državljanski papir.

Prošnje, ali uloge zanj sprejema ta urad, in je treba čakati podelitve državljanstva do konca vojne.

Prošenj za prvi in drugi državljanski papir imamo v uradu našega lista dovolj prosilcem na razpolago in jih delamo brezplačno. Požurite se torej zanje dokler je še čas!

Poročilo Rev. Fr. Jagra.

V zadnji številki našega lista smo omenili, da se je dne 9. t. m. mudil v Chicagu Rev. Frančišek Jager, vrnivši se s svojega 4 mesečnega potovanja na Balkanu, kot zastopnik ameriškega Rdečega križa.

Rev. Jager je dospel v New York dne 4. decembra s francoskim parnikom "Rochambeau." Od ameriške vlade obstoječa komisija, ki se je podala na južno evropsko bojišče še pred 4 meseci je obstojala iz 5 članov: 4 Američanov in našega rojaka Rev. Fr. Jagra. Slednjemu je bila po preds. Wilsonu podeljena šarža majorja pri amer. Rdečem križu, in je v tem času prepotoval vse važne kraje na Balkanu, osobito na Srbskem. Mudil se je v Solunu, kjer je tamošnja ententna posadka priredila komisiji amer. Rdečega križa nad vse prijazen in sijajen sprejem. Iz Soluna se je podala ta komisija v mesto Bitolj, sedaj v srbskih rokah. Mesto Bitolj je sedaj popolnoma porušeno, in opustošeno tako tudi številno sel in vasic v bližini. Prizori, katere je videl Rev. Jager na Balkanu so nepopisni, tako vladajo v teh krajih tudi žalostne razmere med ljudstvom, katere so nastale vsled sedanje krvave svetovne vojne. Na Srbskem sploh dandanes ni več videti po naselbinah moških oseb, večino prebivalstva tvorijo ženske in otroci. Vse hiše, cerkve in druga poslopja so v razvalinah; polja so uničena vsled vojne vihre — ljudje stanujejo v podzemeljskih jamah. ali pa v bornih kolibah in kočah, narejenih iz pločevinastih škatelj in drugih spominskih ostankov vojne, našlih na bojnem polju.

Rev. Jager je govoril v Solunu osebno s srbskim prestolonaslednikom Aleksandrom, ki je ves navdušen rekel, da odobrava ustanovitev Jugoslavije. Pri tem je srbski prestolonaslednik izrazil željo, da naj bi se tej ideji v prvi vrsti pridružili tudi naši Slovenci, ker bi zavzemali baš Slovenci pri tem najvažnejšo ulogo ker so Slovenci v prvi vrsti glede kulture in naobrazbe jugoslovanskih narodov. Brez Slovencev bi bila po zatrdilu srbskega prestolonaslednika Jugoslavija nemogoča.

Rev. Fr. Jager se je mudil na svojem minulem potovanju v Evropi tudi na soški fronti, bil je oddaljen na nekem mestu samo 400 čevljev od avstrijske in laške fronte. V znanem mestu Udine (Videm) se je Rev. Jager mudil baš nekaj dni preje, predno so ga Avstrijci zavzeli. Rev. Jager se je podal z laške fronte tudi na bojno polje Južne Tirolske in na Francosko.

Na Laškem je imel Rev. Jager priliko govoriti z avstrijskimi vojnimi ujetniki. Pripovedovali so mu le ti, da jim je v laškem ujetništvu dobro; Lahi ravnajo ž njimi na lep način in jim dajejo sleherni dan 1 in pol porcije hrane; opoldne pa dobi še vsak avstrijski vojni ujetnik četrtinko vina za priboljšek.

V Italiji se nahaja sedaj tudi okrog 200 slovenskih beguncev dijakov iz Avstrije. Njih položaj je vreden omilovanja, ker so brez denarnih sredstev in brez podpore. Rev. Jager je na svojem obisku v Rimu izposloval od neke družbe, da se je tem dijakom in ostalim avstrijskim vojnim ujetnikom dovolilo 25 tisoč lir podpore. Rev. Jager je bil sprejet tudi pri sv. očetu v avdijenci, ki je izrazil svoje posebno veselje in zadovoljnost nad misijo ameriškega Rdečega križa v balkanskih državah.

Najbolj znamenito poročilo Rev. Fr. Jagra povodom njegovega minulega obiska na Balkanuu je, da se zunaj splošno sodi, da bo trajala sedanja vojna najmanj še 6 let. Nobena sovražna sila noče namreč odnehati. Po preteku teh let se bo izvršila v Evropi velika izprememba pri raznih državah. Ustanovitev Jugoslavije je gotova stvar, tako se bo tudi v Avstro-Ogrski izpremenilo razmerje vladanja; govori se tudi, da bo postala po vojni Italija republika.

Tekom prihodnjih 6 let, bo prevel ljudstvo in narod raznih držav v Evropi demokratični in svobodni duh, da se bodo te države otresle vseh kraljev in cesarjev.

Rev. Jager je izvedel iz naseljivega vira, da je bilo na ljubljanskem gradu zaprtih nad 800 narodnih odličnjakov, učiteljev, duhovnov in drugih oseb, ki so bile nasprotne dunajski vladi. V nekem mestu Bosne je bilo en sam dan obešenih 50 pravoslavnih ozir. srbskih duhovnov. V Avstriji se dela sedaj z železno roko z vsako osebo, ki je sumljiva. Smrtna kazen za izdajstvo na vešalih je na dnevnem redu. Za vsako besedo ali dejanje napram vladi obsodijo človeka na smrt ali v večletno ječo. Pri tem se ne ozira nič, če je obsojenec oče večje družine, ali ne.

Rev. Jager je tudi omenil, da je strah nemških submarink na Atlantiku popolnoma pojenjal. Francoski parniki vozijo redno med New Yorkom in Havre ter se sploh več ne ozirajo na nevarnost nemških podmorskih čolnov.

Meseca februarja 1918 bo šel Rev. Jager zopet na Balkan. Tedaj bo poslal ameriški Rdeči križ celo ladjo živeža, obleke, poljskih in gospodarskih orodij, semen itd. Ladjo bodo dali za to pošiljatev Rdečemu križu na razpolago Slovenci in Hrvatje iz Južne Amerike. Pri tem bo imel Rev. Jager glavno nalogo, da bo delil stvari bednim osebam in družinam. Ž njim vred bo šel skoraj gotovo tudi njegov brat, občeznani jugoslovanski rodoljub in arhitekt Ivan Jager iz Minneapolisa, Minn., da bo delal načrte pri stavbah novih hiš, katerih bo potreba zgraditi okoli 20 tisoč ali za 60,000 ljudi.

Rev. Fr. Jager je odpotoval v nedeljo dne 9. t. m. v New York, kjer se je vršila konferenca komisije Ameriškega Rdečega križa, zatem se je pa podal k vladi v Washington, da bo obširno poročal predsedniku Wilsonu o svoji misiji na Balkanu.

Rev. Jager je rekel, da nam bo dal še bolj obširno poročilo o tem važnem potovanju, tako nam bo dal tudi na razpolago za priobčitev nekaj izvirnih svojih slik, katere je naredil na svojem zadnjem potovanju.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

URADNIKOM IN URADNICAM KRAJEVNIH DRUŠTEV V UVAŽEVANJE IN RAVNANJE.

Potrebno je, da se uradniki in uradnice društev že vnaprej seznanijo z gotovimi novimi točkami, ki bodo stopila v veljavo začetkom prihodnjega poslovnega leta, t. j. 1. jan. 1918. Radi tega si štejem v dolžnost, da cenjene uradnike (ice) opozorim na premembo v poslovanju za bodoče leto.

V prvi vrsti moram omeniti, da s pričetkom prihodnjega leta, kakor je bilo določeno pri zadnji konvenciji, plača vsak član(ica) 10c več stalnega asesmenta kakor je bilo do sedaj v veljavi. Od teh 10c pripada 5c k stroškinem in 5c k poškodninskem in operacijskemu skladu. Do sedaj je plačeval vsak član (ica) v stroškin sklad 10c in v poškodninski in operac. sklad 5c mesečno. S prvim jan. prihodnjega leta pa pride na vsakega člana (ica) 15c za upravne stroške in 10c za poškodnine in operacije.

Poleg tega poviška, pripade na vsakega člana in članico tudi 10c mesečno za patrijotičen sklad. Iz tega sklada se bode plačevalo smrtninsko zavarovalnino, dedičem v vojni padlih članov.

Pomniti je torej treba, da plača s 1. jan. prihodnjega leta vsak član in članica 20c več na mesec, kakor je plačeval (a) do sedaj. To je zelo važno in potrebno, da cenjeni uradniki(ice) krajevnih društev vpoštevajo, da ne bo nepotrebnih pisarenj in povpraševanj, zakaj je asesment povišan itd. Priporočam tudi, da uradniki (ice) društev, članom in članicam to pojasnijo in raztolmačijo.

Pri zadnji konvenciji je bilo tudi določeno, da se članstvo Jednote s 1. jan. 1918 razdeli v dva oddelka in sicer v oddelek A. in B. Ta razporedba naj začasno ne moti uradnike in uradnice društev. Imenik članstva naj se vodi kakor do sedaj, neoziraje se na zgoraj omenjeno določbo. Kar se tiče prispevkov enega ali drugega oddelka ali razreda, se bode ista razdelilo v glavnem uradu. Če se bo pa pozneje uvidelo in od države zahtevalo, da se mora poslovanje krajevnih društev voditi po določeni razdelitvi, se bo to potem napravilo; toda dokler se ne bo o tem uradno, potom Glasila zahtevalo in na to društva opozorilo, naj se vodi imenik članstva, kakor do sedaj.

S poslovanjem bolniške centralizacije se prične istotako s 1. jan. prihodnjega leta. Pristopnina v ta sklad znaša za vsakega člana in članico $2.00 (dva). Mesečni asesment pa 75c. Vsa ona društva, ki so se prijavila za pristop v bolniški central. oddelek, bodo asesana prihodnji mesec za vsakega člana in članico za pristopnino in mesečni asesment skupaj $2.75.

Pravila in določbe za centr. bolniški oddelek, so bile priobčene v Jednotinem Glasilu štev. 48. Umestno je, da se člani in članice društev, ki so se prijavila za vstop v ta oddelek, s temi točkami že sedaj seznanijo in jih pazno prečitajo, tako, da bo vsakteremu znano koliko ima plačati; zakaj bode plačeval (a), kakor tudi kedaj in do kolike svote (bolniške podpore) je opravičen (a) v slučaju bolezni itd.

K sklepu želim vsem članom in članicam najveselejše božične praznike ,ter ostajam Vam udani

sobrat
JOS. ZALAR,
gl. tajnik

Vsa krajevna društva se tem potom prosi, da pošljejo denar v pokritje asesmentov za mesec **december 1917** kakor hitro mogoče na glavni urad Jednote, ter naj ne čakajo do zadnjega dne v mesecu ali pa še delj, kakor je to pri nekaterih društvih navada. Kakor vsakteremu znano, se zaključi fiskalno leto poslovanja K. S. K. J. zadnjega dne tega meseca. Radi tega prosim, vsa krajevna društva, da plačajo in poravnajo asesmente v najkrajšem času ko mogoče, da mi bo dana prilika pravočasno izdelati in pripraviti račune in poročila za predložitev bratom nadzornikom. Vsak najmanjši zadržek od strani društev, zadržuje delo v glavnem uradu. Vsled tega upam, da bodo cenjena društva to prošnjo vpoštevala in pravočasno oziroma kakor hitro mogoče poslala denarne svote v poravnavo asesmentov.

Ravno tako tudi prosim cenjene tajnike in tajnice, da bi bili z **mesečnimi poročili za mesec december 1917 nekoliko bolj točni in hitri** kakor navadno druge mesece. Za prihodnji mesec imam na rokah jako veliko dela; zaradi tega je potrebno, da se mi mesečna poročila pošlje v kratkem, če se hoče in želi imeti razpis asesmenta za mesec januar 1918 pravočasno izdelan in odposlan društvom.

Še enkrat prosim, da društva predstoječe naznanilo vpoštevajo, kajti s tem ne bode le meni pomagano, temveč tudi vsakemu posameznemu društvu, ker le s pomočjo krajevnih društev mi bode mogoče pravočasno izdelati razpis mesečnih asesmentov za prihodnji mesec ali tako, da ga bodo društva ob pravem času prejela.

Z bratskim pozdravom sem Vam udani sobrat.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik.

Vdanostna izjava K. S. K. J. predsed. Wilsonu.

Naš glavni predsednik sobrat Pavel Schneller je poslal dne 12. t. m. njega Ekscelenci Woodrow Wilsonu, predsedniku Združenih držav v imenu K. S. K. J. sledečo vdanostno brzojavko:

"Honorable Woodrow Wilson
President of The United
States of America.

The undersigned president of The Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of United States of America herewith pledges the moral and material support of its thirteen thousand members to you, the worthy president of our great republic during this immense struggle and until you attain the lofty aim of freedom for all nations.

Sincerely yours

Paul Schneller,
6313 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

V slovenščini se glasi ta brzojavka sledeče:

"Velespoštovanemu g. Woodrow Wilson-u predsedniku Združenih držav ameriških.

Podpisani predsednik Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških Vas čislani predsednik naše velike republike zagotavlja v imenu trinajst tisoč članov te Jednote moralne in gmotne pomoči in podpore v tej veliki borbi do onega časa, dokler ne boste dosegli zvišenega namena osvoboditve vseh narodov

Vam preudani

Pavel Schneller,
6313 St. Clair Ave
Cleveland, Ohio."

Uredništvo našega lista se tem potom v imenu vsega članstva iskreno zahvaljuje našemu sobratu gl. predsedniku za to pozornost oziroma za domoljuben čin napram vladi Združenih držav.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

od ustanovitve do 1. decembra 1917 skupna izplačana podpora
$1,326,325.32

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
John Dečman, P. O. Forest City, Pa.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon pisarne: Canal 2487. Telefon stanovanja: Canal 6306.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika- JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

VSEM GG. URADNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV, CENJENIM ČLANOM IN ČLANICAM NAŠE JEDNOTE IN ČITATELJEM TEGA LISTA

ŽELIM VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO

PAVEL SCHNELLER, gl. predsednik K. S. K. J.

PRAV VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO

ŽELIM VSEM ODBORNIKOM IN ODBORNICAM KRAJEVNIH DRUŠTEV, CELEMU ČLANSTVU NAŠE JEDNOTE IN PRIJATELJEM TER ZNANCEM!

JOSIP ZALAR, gl. tajnik K. S. K. J.

Društvene vesti in dopisi.

NAZNANILO.

Društvo Vit. sv. Jurija št. 3 v Joliet, Ill., je imelo 9. dec. glavno letno zborovanje in volitev uradnikov za leto 1918. V odbor so izvoljeni sledeči člani: Predsednik John Kren st.; podpredsednik Jos. Sprajcar; finančni tajink Joseph Panian; pomožni tajnik John A. Nemanič; blagajnik Štefan Stanfel; zastopnik Martin Konda st.; nadzorniki: Joseph Rogina, Wm. Stanfel in Martin R. Konda ml.; zastavonoše: brata John in Mihael Mušič; reditelj Joseph Konduš.

. H koncu prosim vse tiste člane, kateri do zdaj niso plačali na njih pripadajočih prispevkov, da bi to poravnali pred koncem t. l., da mi bo mogoče izdelati s tem popolno natančni račun vsled tega, ker po Novem letu se bo začelo plačevati po novem sistemu in za to je nepotrebno, da bi se dohodki starega leta vmešavali med dohodke novega leta.

Vsem članom(icam) K. S. K. J. želim vesele božične praznike in srečno Novo leto.

'! **Joseph Panian**, taj.

NAZNANILO.

Na glavni letni seji dr. sv. Jožefa štev. 12 v Forest City, Pa. vršeči se dne 9. dec. t. l. so bili izvoljeni sledeči uradniki za prihodnje leto:

Predsednik Josip Kamin, box 504; podpreds. Frank Vavtar; I. tajnik Frank Telban box 300; II. tajnik Frank Susman; blagajnik Ignac Blatnik; pomožni blagajnik Ignac Planinšek; zastopnik John Telban box 707; gospodarski odbor: John Dečman, Martin Muhič, Andrew Oražen in Louis Omahen; maršala Ignac Pancar in John Drašler; poslanci: Jernej Indihar, John Rozina, za Vandling Frank Kamin za Browndale Frank Omahen; vratar Gašper Kovačič; redar Anton Prudič; zastavonoša, John Sever; banderonoša Ignac Groznik; sprejemni odbor: Anton Zalar, Ignac Spec; zdravniki C. R. Knepp, Lloyd, Costello in McGuire.

Vsi dopisi tikajoči se goriomenjenega društva, naj se pošiljajo na društvenega tajnika, na gori omenjeni naslov.

Tem potom opominjam še vse člane našega društva, ki so na potnih listih, katerim so listi že potekli, da iste pravočasno obnove, če ne se bo ravnalo po pravilih.

K sklepu voščim vesele božične praznike in srečno Novo leto vsemu članstvu K. S. K. J. posebno pa članom in članicam dr. sv. Jožefa štev. 12 K. S. K. J.

S pozdravom

Frank Telban, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Jan. Krstn. štev. 13 se naznanja, da je imelo to društvo svojo redno, ali glavno sejo dne 2. dec. Na tej seji se je za leto 1918 izvolil sledeči odbor:

Predsednik Josip Tahija; podpredsednik Frank Karlin; I. tajnik M. R. Tometz; II. tajnik Math Kunich; blagajnik Frank Pezderc; zastopnik Jakob Karish; nadzorni odbor: M. G. Tometz, Math Kunich, Math Berkich; bolniški odbor: John Strukel za mesto, Nick Jančer za Bangor Location, John Špehar za Belgrade Location, John Tonija za Mc Kinley, John Skubec za Duluth Location; maršal Jakob Kariš, zastavonoša Andrew Bradach.

Redna mesečna seja se vrši vsako prvo nedeljo v finski dvorani ob pol 10. uri dop.

Pri tej priliki prosim vse člane našega društva, da bi marljivo agitirali za napredek društva in za pridobitev novih članov. Če bi pridobil sleherni član samo enega novega člana, nas bo koncem drugega leta še enkrat toliko, kot danes.

S sobr. pozdravom do vseh članov in članic naše Jednote.

M. R. Tometz, tajnik.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani uradno naznanjam odbor dr. sv. Jožefa štev. 16 K. S. K. J. Virginia, Minn. za leto 1918:

Predsednik Math Kostainšek; podprs. Matt Jakše; tajnik John Sumrada; podtajnik Jožef Jakše; blagajnik John Terhlen; zastopni Math Prijanovich; nadzorni odbor: Emil Springer, Frank Lavrič, John Matko; bolniški odbor: Nikolaj Jankovich za Virginia, Anton Stefančič za Mnt. Iron, George Ozanich za Eveleth, John Zalar za Gilbert, John Dolinar za Chisholm, Anton Nosan za Buhl.

Vsak bolnik se mora precej javiti bolniškemu obiskovalcu in bolniški obiskovalec pa dr. tajniku, kajti čas je, da se opusti tista stara navada ravno pri bolnikih in da se drže pravil kakor ste jih potrdili sami člani. Tudi bo od prvega januarja 1918 naše društvo plačevalo $30 bolniške podpore na mesec ali $1 na dan.

Še je veliko Slovencev tukaj ki ne spadajo k nobenemu slovenskemu društvu; zato ste prošeni vsi člani, da agitirate za sprejem novih članov v društvo in Jednoto in mu pojasnite, kolike važnosti je za vsakega, ki spada k društvu in K. S. K. Jednoti.

Z bratskim pozdravom ostajam želeč vesele božične praznike vsemu članstvu K. S. K. J.

John Sumrada,
tajnik Box 349 Virginia, Minn.

Iz urada dr. sv. Jožefa štev. 21, Burdine, Pa.

Članom zgoraj omenjenega društva se naznanja, da so bili na seji dne 9. decembra 1917 izvoljeni sledeči člani uradnikom za prihodnje leto 1918 in sicer:

John Vertačnik, predsednik; Martin Taucher, podpredsednik; John Krek, prvi tajnik; Frank Primožič, drugi tajnik; John Dolenc, blagajnik; Ignac Krek, zastopnik; Martin Dolenc, predsednik nadzornega odbora, Peter Mihalič, prvi nadzornik, Joseph Knaflič, drugi nadzornik. Posebni odbor: Florijan Kopač, Martin Dolenc, Martin Taucher, Anton Papič. Vratar Frank Čebela: zastavonoša Joseph Knaflič. Vodja pri obhodih Martin Taucher.

Društveni zdravnik Dr. H. H. Rittenhouse.

Torej člani tega društva, apeliram na Vas, da greste novo izvoljenemu odboru povsod na roke naj si bode pri društvenih sejah, ali pri drugih društvenih zadevah, kadar je treba kaj dobrega in pametnega ukreniti v prid društva ali Jednote, da bode delovanje odbora na ta način bolj olajšano in tako tudi članstvu samemu bolj v korist. Posebnega nimam poročati iz te naselbine, se bodem pa v kratkem kaj oglasil.

Članom in članicam naše slavne K. S. K. Jednote, voščim vesele božične praznike in srečno Novo leto 1918.

John Krek.

NAZNANILO.

Društvo sv. Barbare štev. 23 K. S. K. J. Bridgeport, O. je obhajalo svoj društveni praznik sv. Barbare na nedeljo 9. dec. s sv. mašo zjutraj ob 8 uri; po cerkvenem opravilu se je vršila letna seja in volitev odbora za leto 1918. Izvoljeni so bili sledeči člani:

Andrej Hočevar, predsednik;
Josip Hočevar, podpredsednik;
Mihael Hočevar, I. tajnik;
Anton Ocvirk, II. tajnik;
John Klep, blagajnik;
Anton Hočevar, zastopnik.
Josip Simončič, Frank Simončič

in Frank Gregorčič, nadzorniki: zastavonoše: Martin Bački in Fr. Gregorič; maršal Jos. Hočevar; Vratarja Andrej Hočevar st. in Martin Legan.

Društvena slavnost in letna seja se je vršila v lepi slogi in člani so pokazali, da se zanimajo za društvo in vedo ceniti koristi, ki jih imajo kot člani društva sv. Barbare in K. S. K. J. Prečitana so bila tudi na seji pravila skupne bolniške centralizacije; po vestnem prevdarku je društvo pravila odobrilo, ker so sestavljena dobro za začetek tako važnega poslovanja, gotovo je, da bo bodočnost pokazala, kaj bo treba še zboljšati in premeniti; to se bo tudi storilo, če se bo sprevidelo za potrebno ko se bo poslovanje že nekaj časa vršilo. Sedanja pravila so za sedaj na mestu. Društvo tudi izreka zahvalo sobr. uredniku Glasila za izpodbudljive članke glede boln. centralizacije, ki jih priobčuje v Glasilu, ki so v vsem resnični, ter bi jih moral sleherni član(ica) K. S. K. J. upoštevati, uverjen sem, da če bi se to storilo, bi kmalu imeli pri naši slavni Jednoti splošno boln. centralizacijo.

Zatorej cenj. društva, ki se še niste zglasili za skupno bolniško podporo, stopite v skupno zvezo, da pričnemo s prvim januarjem 1918, novo dobo pri K. S. K. J., ki bo res pravi dokaz sloge in bratstva med tisoči članov(ic) naše slavne Jednote. Članom društva sv. Barbare štev. 23 na potnih listih in katerih ni bilo na seji, sporočam, da je društvo sklenilo na gl. seji, da se plača pristop v skupno bol. blagajno za vsakega člana 2 dol. iz društvene blagajne; toraj ne bo nobenega posebnega plačila za pristop. Ob jednem je društvo tudi sklenilo, da mora po 1. jan. 1918 vsak član svoj mesečni asesment plačati vsak mesec, drugače se bo ravnalo ž njim po pravilih, ker društvo bo moralo vsak mesec pošiljati vse prispevke na gl. urad, zato mora tudi vsak član svoje prispevke plačati, če hoče biti deležen podpore. Le v skrajni sili, če se član obrne na društvo, da iz važnega vzroka ne more plačati asesmenta, plača društvo za njega in to le za prvi mesec, ako pa član ne plača drugi mesec vseh prispev. je pod kaznijo suspendacije. Upam, da bodo vsi člani našega društva to upoštevali, da bodo imeli redno svoje prispevke ob pravem času plačane, kar olajša poslovanje društvenih uradnikov, njim pa zagotovi redno sigurno podporo v slučaju nesreče.

K sklepu želim vsem članom in članicam K. S. K. J., posebno članom društva sv. Barbare štev. 23 vesele božične praznike in srečno Novo leto 1918. Dal Bog, da bi prihodnje leto prineslo blagostanje med člani(icam) naše vrle Jednote in ljubi mir med narode, da bi se tudi naši sobrati člani v vojaški službi, vrnili zmagoslavno nazaj, da bi prihodnje leto prineslo zopet veselje stalnega miru in ljubezni med ljudstvo.

Z bratskim pozdravom

Mihael Hočevar, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Vida štev. 25 Cleveland, Ohio se naznanja, vsem članom tega društva, da se je na seji dne 2. decembra sklenilo, da se naše društvo korporativno udeleži sv. maše na božični dan, to je dne 25. decembra ob 10. uri dop. v cerkvi sv. Vida.

Prošeni so torej člani, da se polnoštevilno udeležijo. Zbirali se bomo ob pol 10. uri v Knausovi dvorani odkoder skupno odkoder skupno odkorakamo v cerkev.

Dolžnost bi bila vsakega člana — in tudi je, da se korporativno udeleži sv. maše z društvom, ne pa posamezno kajti praznik rojstva našega Gospoda in Izveličarja je samo enkrat v letu, in zato so prošeni člani društva, da se sv. maše polnoštevilno udeleže.

Želeč vsemu članstvu K. S. K. J. vesele božične praznike, ostajam s sobratskim pozdravom vdani

Joseph Russ,
tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Frančiška Sal. štev. 29 Joliet, Ill. se naznanja članom, da so bile na zadnji glavni letni seji dne 2. dec. odobrene nekatere točke, ki so zelo važnega pomena in sicer:

Člani našega društva, ki so, ali ki bodo vpoklicani v vojaško službo strica Sam-a, bodo prosti in jim ne bo treba nič vplačevati v društveno blagajno za bolniški asesment plačevati bodo morali edinole za Jednotin posmrtninski asesment in Jednotine upravne stroške. Opravičeni bodo do zavarovalnine pri K. S. K. J. in društvo jim ne bo plačevalo bolniške podpore in tudi ne pogrebnih stroškov, ker bodo v takih slučajih v oskrbi vlade Združenih držav. Kakor hitro pa pridejo nazaj, bodo pa zopet opravičeni do vsen dobrot in podpor, katere deli naše društvo svojim članom.

Ena izmed glavnih točk je, da plačuje društvo bolniško podporo članom za dve (2) leti, kar je malo društev, ki bi tako dolgo podpirala svoje bolne člane.

Dalje je bilo sklenjeno, da se zboljšajo naša društvena pravila, ker nekatere točke se ne strinjajo s sedanjim poslovanjem; pravil tudi nimamo več v zalogi; prav je pa, da dobi vsak novi član pri pristopu društvena pravila, da se zna po njih ravnati.

Volitev odbora za leto 1918 se je vršila v najlepšem redu, in je bil ves stari odbor zopet izvoljen z absolutno večino navzočih članov.

Imena odbornikov so sledeča: Martin Težak predsednik; Josip Dunda podpredsednik; John Lekan I. tajnik; Frank Laurich II. tajnik; Peter Rozich blagajnik; Josip Legan zastopnik; nadzorniki: Frank Stiglič, John Hrvatin in John Botala, zastavonoše: Anton Korevec, Frank Baltich, Anton Skul in Mike Hrebec; reditelj Gregor Groznik.

Še enkrat opozarjam člane, da bi bolj redno plačevali asesmente, ker opomini, katere bodo dobivali, bodo v njih lastne stroške, ker sedaj je treba za pisma več poštnine in cena papirja se je tudi zvišala. Naj torej vsak ki zanemarja svoje dolžnosti tudi plača tozadevne stroške; nikakor pa ni prav, da bi se delali vsled tega stroški celemu društvu, ali vsem članom zaradi nekaterih, koje se mora vedno uradno opominjati.

Sedaj pa voščim vesele božične praznike in srečno ter zdravo Novo leto vsem članom(icam) dr. sv. Fr. Sal. kakor tudi vsemu članstvu K. S. K. J.

S pozdravom

John Lekan, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo sv. Barbare štev. 40 v Hibbing, Minn. je imelo svojo glavno sejo dne 2. decembra, na kateri so bili izvoljeni sledeči odborniki za leto 1918:

Predsednik Marko Marolt; podpreds. Jos. Adamič; tajnik John Povsha; zapisnikar Marko Sterk; zastopnik John Povsha; blag. John Grebenc; boln. odborniki: Peter Majerle načelnik; John Bradach za Chisholm, Marko Marolt za Kitzville, John Debelak za Morton Location in okolico; John Mistek za Gleen Location. Pregledovalca knjig: Frank Sterle in Steve Praprotnik; maršala: Frank Sterle in Steve Praprotnik; zastavonoša Frank Strumbel; banderonoše: John Bukovec, Jos. Zajec in Jos. Čop; vratar Frank Medved.

Volitev se je vršila v najlepšem redu, ter je članstvo tudi pokazalo zaupnost v stari odbor, ker so bili vsi stari odborniki zopet na novo izvoljeni.

Tukaj se je zopet pokazalo, kako je potrebna sloga pri društvu.

Leta 1917 je naše društvo izplačalo same bolniške podpore čez $740. — kar je gotovo lep znesek za naše majhno društvo. In vseeno imamo še sedaj v blagajni $913.52 Kupili smo tudi za $300. — Liberty bondov v znamenje, da je naše društvo lojalno naši novi domovini.

Zaeno naznanjam vsem članom, da se je sklenilo na minuli glavni seji, da teče podpora kadar kateri član zboli, ali se ponesreči od onega časa, ko to naznani tajniku ali bolniškim obiskovalcem; za zunanje člane se bo gledalo od istega časa, ko bo bolnik pisal tajniku. To si naj vsak član dobro zapomni, da ne bo prišel ali pisal: daj mi, ali pošlji mi zdravniško nakaznico, sem bil bolan. Podpora se bo računala samo od časa, ko si bil bolan in ne drugače.

S sobr, pozdravom vsemu članstvu K. S. K. J.

John Povsha, tajnik.

Iz urada dr. Marije Sedem Žal. štev. 50 N. S. Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam članom našega društva, da so bili za leto 1918 izvoljeni sledeči uradniki:

Predsednik John Mravintz, podpredsednik John Stajduhar; I. tajnik John Malešič; II. tajnik Josip Matešič; zastopnik Jurij Gerguraš; blagajnik Josip Dolmovič; zapisnikar Math Mravintz II. Nadzorniki: Jurij Makar, John Štokan in John Gasperič, I. maršal John Novak; II. maršal John Golobič; U. S. zastavonoša John Slapar; dr. zastavonoša Jurij Flajnik II. Krojač. Pregledovalci knjig Frank Trempuš, Josip Speletič in Frank Cadonič. Bolniški obiskovalci: Frank Vukmanič, Peter Jesich in Josip Cadonič. Vratar Math Frankovič II.

Vsem starim uradnikom se lepo zahvaljujem za njihov trud in delo ker je bila tekoče leto lepa sloga med uradniki našega društva; novemu odboru pa želim obilno uspeha!

Nadalje je naše društvo sklenilo, da bo od 1. januarja 1918 dalje plačevalo po $7. — bolniške podpore na teden; ker mislim, da je ukrenilo to društvo jako važen korak za napredek in korist društva in članstva.

Ne smem pozabiti omeniti, da se je na obisku v Pittsburghu udeležil naše glavne seje tudi glavni predsednik K. S. K. J. sobr. Pavel Schneller, katerega je članstvo navdušeno pozdravilo z "Živijo" klici, ko je stopil v dvorano. Na to je sobr. gl. predsednik stopil na oder in pozdravil navzoče člane. Omenil je, da se najde v malo mestih društvo, katerega seje se udeležuje tako veliko članov, kot je bil to pri nas slučaj; rekel je, da misli, da je naše društvo eno izmed največjih društev v Pittsburghu spadajoče h K. S. K. J. Dalje je zbujal člane k složnem delovanju na društvenem polju, kar bo donašalo koristi vsem skupaj. Priporočal je pristop v K. S. K. J., ki je največja slov. katol. podp. organizacija v Ameriki. Med svojim izbornim govorom je moral za nekaj časa prenehati vsled splošnega aplavza in ploskanja od strani članov. Končno je sobr. gl. predsednik še zbujal člane, da naj bodo v teh kritičnih časih lojalni Združenim državam in da naj se pokorijo postavam naše mogočne vlade. Sklepno se je zahvalil članom, ker so enoglasno sprejeli resolucijo, da naj se odpošlje g. Woodrow Wilsonu predsedniku Združenih držav vdanostno čestitko v imenu našega društva.

Zatem je stopil na oder II. porotnik K. S. K. J. sobrat Jurij Flajnik iz Pittsburgha. Tudi ta je v lepih besedah pozdravil navzoče člane ter jim priporočal slogo in medsebojno bratoljubje, da bi društvo še v naprej tako lepo delovalo. Obljubil je, da bo kot gl. uradnik naše dične Jednote vedno gledal za napredek iste in za slogo pri društvu. Govorniku je članstvo tudi navdušeno odobravalo s trikratnim "Živijo" klici glavnemu, predsedniku in II. porotnemu odborniku.

Pozdrav do vsega članstva K. S. K, Jednote.

Frank Trempus, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Jancza Evangelista štev. 65, K. S. K. Jednote v Milwaukee, Wis.

Na glavni seji dne 6. dec. si je naše društvo izvolilo sledeče odbornike za leto 1918. Preds. John Ketiš; podpreds. Anton Krivec; I. tajnik John Močnik; II. tajnik in zapisnikar John Kegel; zastopnik Frank Frančič; blagajnik Joe Povšič. Nadzorni odbor: Frank Stiglic, Frank Gregorčič in Alojz Welkovrh. Porotni odbor: Gabriel Kovačič, Josip Martinčič, John Ziherle; zastavonoša John Majstrovič; banderonoša Feliks Wesel, maršal Joe Martinčič. Društveni zdravnik Dr. J. S. Stefanec. Prihodnje leto se vršijo društvene seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v dvorani g. F. Benda 479 National Ave.

Cenjeni člani našega društva! Želim, da bi se v prihodnje polnoštevilno udeleževali društvenih sej, ter da bi skupno z vsemi močmi delovali za napredek in procvit našega društva, in da bi redno plačevali svoje asesmente. Člane ki so sedaj zaostali še s svojimi doneski prosim, da poravnajo to najkasneje do 25. decembra, da mi bo mogoče račune zaključiti, in knjige brez starega dolga izročiti nadzornikom v pregled.

Opozarjam tudi cenjene člane, da blagovolijo upoštevati sklep društvene seje dne 5. avgusta 1917 na kateri se je sklenilo, da se zviša bolniški društveni sklad za 15 centov; torej s 1. januarjem 1918 je društveni asesment 75c. Ker ima naša Jednota postavno dovoljenje poslovati v državi Wis., in društvo spet polno moč sprejemati nove člane, Vam cenjeni sobrati polagam na srce, da pridobite no-

vih članov in novih moči, in da pomoglo, da se zviša število članstorite vse kar se bo dalo in pripomoglo, da se zviša število članov in pomnoži finančno stanje društva.

K sklepu želim vsem članom in članicam našega društva, kakor tudi celi K. S. K. Jednoti vesele božične praznike ter srečno in veselo Novo leto 1918.

John Močnik, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo Marije Vnebovzete št. 77, K. S. K. J. v Forest City, Pa. je na svoji redni seji dne 9. dec. 1917 izvolilo sledeče uradnike za leto 1918.

Predsednik John Pungerehar; podpredsednik Louis Osolin; I. tajnik John Osolin, II. tajnik John Jakelj; blagajnik Matija Zidar; zastopnik Anton Bokal: Gospodarski odbor: Martin Gerchman, Matija Komin, Joseph Polončič: maršal Ignac Kotar; zastavonoša Ciril Grum, redarja: Frank Ceglar in Ignac Novak I; poslanec za Forest City Frank Novak 4 in Frank Putz; za Brownsdale John Okoren II; za Vandling Joseph Peterlin.

Zdravnika Dr. W. E. Lloyd in B. E. Costelo.

Ob tej priliki opominjam vse člane in članice, da naj točno vsak mesec plačujejo svoje mesečne asesmente; ako kedo tega ne bode storil, zapade suspendaciji in če iz tega nastanejo slabe posledice, naj si jih vsak sam sebi pripiše in naj ne meče krivde na društvene uradnike, ker isti niso v takih slučajih popolnoma nič krivi; vsak uradnik mora storiti to, kar mu velevajo društv. in Jednotina pravila; ravno ista dolžnost veže tudi vsakega posameznega člana in članico, da se ravna natančno po pravilih društva in pravilih K. S. K. Jednote.

V koncu pozdravljam vse člane in članice K. S. K. Jednote ter jim želim vesele in zadovoljne božične praznike ter tudi srečno Novo leto.

John Osolin, tajnik
Box 492 Forest City, Pa.

Dodatek:

Tukaj je umrl po kratki in mučni bolezni rojak Jakob Peterka star 40 let, doma iz Brezja, fara Dob pri Domžalah. V stari domovini zapušča soprogo in tri nedorasle otroke, tukaj nekje v Ameriki pa brata John Peterka. Pred 3 leti je bival v Aurora, Minn, kamor sem mu poslal brzojavko o bratovi smrti; brzojavka mi je bila pa vrnjena z opombo, da se je navedenec neznano kam preselil. Zato ga prosim, kakor tudi ostale rojake, ako kedo ve za njega, naj mi naznani naslov.

Pri društvu ni bil pokojni nobenem v kolikor je tukaj nam znano; ali vendar smo mu priredili dne 6. dec. t. l. dostojen pogreb.

Tu je zopet dokaz, kolike vrednosti so podporna društva. Rojaki, ki še niste pri nobenem društvu, zavarujte se, dokler je še čas, ker ne veste ne ure, ne dneva, kedaj vas zadene nesreča ali smrt.

John Osolin.

Iz urada dr. "Marije Pomagaj štev. 78 K. S. K. J.-Chicago, Ill.

Na letni, ali glavni seji našega društva, vršeči se dně 16. decembra 1917 se je z ozirom na dobrobit in napredek društva ter K. S. K. J. ponovno razmotrivalo o enakopravnosti vseh članov in članic pri naši podporni organizaciji, torej tudi o enakopravnosti ženskih podpornih društev.

Ker je ta važna točka na minuli konvenciji žal samo z nekaj številom manjšine propadla, se poslužuje društvo Marije Pomagaj št. 78 Jednotinih pravil ali pravice, spraviti zadevo glede enakopravnosti zopet v javnost.

Znano je, da je naše društvo najstarejše in največje žensko podporno društvo pri K. S. K. J.; torej smatra za svojo dolžnost, da se ponovno zavzame v imenu vseh ostalih ženskih krajevnih društev K. S. K. J. za stvar, do katere smo na podlagi državne zavarovalninske postave popolnoma opravičene. Iz zanesljivega vira vemo, da bi lahko tudi ženska društva pošiljala svoje delegatinje na gl. zborovanje, čeravno to ni dosedaj v Jednotinih pravilih še določeno. Ker plačujemo ženske ravno take asesmente kot moški, ker moramo izpolnjevati ženske ravno tako vsa pravila Jednote kot moški, ker smo pri isti opravičene do enakih podpor kot moški, mislimo, da bi morale imeti ženske tudi iste pravice pri K. S. K. J. kot moški.

Naša dva delegata vrnivša se z minule konvencije sta nam povedala, da je slavna konvenčna zbornica po gl. predsedniku dovolila našemu društvu ukreniti ponovne korake za dosego ženske enakopravnosti pri K. S. K. J.

Vsled tega in oziraje se na gori označene vzroke je sestavilo in sprejelo naše društvo na današnji letni seji sledečo

Resolucijo:

"Društvo Marije Pomagaj št. 78 uljudno prosi glavni odbor K. S. K. J. ki se bo sestal začetkom januarja 1918 v uradu Jednote, da naj vzame to resolucijo v pretresanje in naj na podlagi Jednotinih pravil točka 22 in 24, stran 13 odredi splošno glasovanje za žensko enakopravnost pri K. S. K. J. in sicer takoj meseca januarja 1918.

Ker ni bilo dosedaj pri naši Jednoti še nobenega splošnega glasovanja za izpremembo kake važne točke Jednotinih pravil, naj bi bila torej ta točka prva.

Povdarjamo še, če se bo slavni glavni odbor K. S. K. J. oziral na to našo resolucijo in prošnjo, in če bode članstvo glasovalo za to točko, bodo vsa ženska krajevna društva K. S. K. J. — v prvi vrsti pa naše društvo z veliko večjo vnemo in veseljem delovala za napredek in prospeh naše dične K. S. K. J.

Sestavljeno, prečitano in potrjeno v Chicagu, Ill. dne 16. decembra 1917.

Mary Jorga, predsednica,
Mary Kobal, tajnica,
Mary Petrovčič, zastopnica.
Društveni pečat.

NAZNANILO.

Vsem članom društva sv. Jožefa štev. 112, Ely, Minn. se s tem naznanja, da je bilo sklenjeno na seji dne 25. novembra, da kateri član se ne udeleži glavne letne seje dne 23. decembra, plača $1. — (en dolar) kazni. Ta seja bo važnega pomena ker se bo na isti volil odbor za leto 1918.

Bratski pozdrav vsemu članstvu K. S. K. J.

Joseph Agnich, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Marije sv. Rožnega Venca štev. 131 Aurora, Minn. se uradno naznanja vsem članom tega društva, da se naj polnoštevilno udeležijo prihodnje celoletne, ali glavne seje, ki se bo vršila dne 23. decembra t. l. Pričetek točno ob 1. uri popoldne v navadnem prostoru.

Na tej seji imamo več važnih točk za rešiti, kakor tudi volitev društv. uradnikov za leto 1918.

Tem potom tudi opozarjam one člane, ki bodo klicani prej ali pozneje v vojaško službo, da naj se vsak, predno odpotuje naznani pri društvenemu tajniku, da ne bo potem kakih izgovorov, da ni znal ene, ali druge stvari.

S sobratskim pozdravom do vseh članov(ic) K. S. K. J.

John Roblek, tajnik
box 14 Aurora, Minn.

NAZNANILO.

Na zadnji letni seji dr. sv. Cirila in Metoda štev. 144 Sheboygan, Wis. so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1918:

Predsednik Peter Novšek; podpredsednik John Grandlich; I. tajnik Frank Mikolich; II. tajnik Alojz Borsečnik; blagajnik Frank Rozenštajn; zastopnik Rev. Jakob Černe; gospodarski odbor: Jakob Jenko za 3 leta, Fr. Gruden za 2 leti, Frank Repenšek za 1 leto; redar Štefan Groznik; zastavonoša društv.. zastave: Anton Milavec; zastavonoša ameriške zastave, Anton Komar, spremljevalci: Frank Zor, Josip Tevš, Anton Adlesich in Math Brula; maršal Anton Žmavc, poslanec Luka Petrin, vratar John Čebašek.

Že danes naznanjam, da bo imelo naše društvo na Novega leta dan (1. jan. 1918.) skupno sveto mašo ob 10 uri za ljubo zdravje vseh članov in članic društva, posebno pa za člane vojake, da bi se vsi zdravi zopet vrnili domov med svoje člane. To častno mesto zastopajo pri našem društvu sledeči člani — vojaki:

Anton Starich v 16. razredu, zavarovan za $500. — služi pri mornarici.

John Jamnik, v 16. razr. zavarovan za $1000. — služi pri 127 pešpolku.

Josip Križaj, v 18. razr. zavar. za $1000. — služi pri 127 pešpolku.

Frank Zorman, v 20. razr. zavar. za $500. — služi pri 127 pešpolku.

Kocjan Kronovšek, v 20. razredu, zavar. za $500. — šele na novo vpoklican.

Na omenjeni dan naj se člani zbirajo v dvorani ob pol 10. uri dop. odkoder odkorakamo z zastavo v cerkev. Te sv. maše se morajo udeležiti vsi, le bolezen v postelji in istočasno važno delo opravičuje člane. — Tako je bilo sklenjeno na glavni seji dne 2. dec. 1917. kar blagovolite vsi vpoštevati!

S sobr. pozdravom

Frank Mikolich,
tajnik.

NAZNANILO.

Društvo sv. Jeronima štev. 153 Canonsburg, Pa. si je na svoji zadnji seji izvolilo sledeči odbor za l. 1918:

Predsednik Mihael Smertnik; podpredsednik Frank Čeplak; I. tajnik Frank Kirn; pomožni tajnik Frank Vende; blagajnik Fr. Verhovec; zastopnik Anton Beve ml.; zapisnikar John Žigon; nadzorniki: John Pelhan, Anton Tomšič in John Jakše; bolniški obiskovalci: Jakob Černetič, Frank Berus in Geo. Ahlin; zastavonoše: Frank Vende in Mihael Razboršek; upravitelj John Gorjup.

Vsem novim odbornikom kličem: Dal Bog obilo uspeha v prihodnjem letu!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto voščim vsem sobratom in sestram dr. sv. Jeronima in obilo božjega blagoslova v letu 1918!

S sobr. pozdravom

John Pelhan.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Ane štev. 156, Chisholm, Minn. se naznanja, da so bile izvoljene sledeče uradnice za leto 1918:

Predsednica Marija Pucelj; podpredsednica Ivana Kochevar; I. tajnica Katarina Staudohar; II. tajnica Marija Čampa; zastopnica Katy Stark; blagajničarka Frančiška Petrich; nadzornice: Mary Grsich, Frances Šetina in Frances Koshmrl; bolniške obiskovalke za mesto: Ivana Ostruh in Mary Pluth; za Glen Mary Grsich; zastavonošilka Antonija Lapp.

S pozdravom

Frances Koshmrl,
dosedanja tajnica.

Kansas City, Kans.

S tem želim poročati, da smo imeli sv. misijon v tukajšnji slovenski cerkvi sv. Družine, katerega je vodil z gorečnostjo in z velikanskim uspehom Rev. Frančišek J. Ažbe iz Waukegan, Ill. od 26. nov. do 3. dec. t. l. Ta navdušeni Kristov namestnik se je potrudil nad vse za povzdigo sv. vere, za izveličanje duš in za resno življenje. Bili so v resnici srečni dnevi dnevi milosti, dnevi pokore, dnevi za prenovitev cele župnije. Verniki so hodili kar v trumah poslušat božjo besedo, očistit svojo vest v studencu zakramenta sv. pokore in nasitit svojo dušo z nebeško hrano sv. obhajila. In od dneva do dneva, so prihajali v večjem številu, tako da je bila slednjič cerkev premajhna. Zato se je tudi gospod misijonar pohvalno izrekel, da ga veseli pridigat ob takih lepih udeležbah, kakor jih vidi pred seboj v lepem številu. Saj jim je govoril kot dobri oče, da je opominjeval slehernega o dolžnosti svojega stanu. Govoril je krščanskim materam, krščanskim očetom dekletom, fantom kakor tudi otrokom. Nič ni izpustil, kar bi ne upljivalo močno na čedno, krščansko življenje. — — Pohvalil je tukajšne Slovence ob koncu svojega misijona, da kako pridno so hodili božjo besedo poslušat, sv. zakramente prejemat, ker je v tem času pristopilo k angeljski mizi okoli 800 ljudi, ki so se okrepčali in nasitili z nebeško hrano sv. obhajila in, da kako vesel je bil ko sliši in sam vidi, kako močno pomagajo in podpirajo župljani svojo cerkev, svojo farno šolo in vse drugo, kar jim je potrebno za župnijo. Rekel je, da je vesel ko vidi Bratovščino za ženske, za otroke in dekleta že upeljane in ustanovljene. Pa treba je še ene, namreč Bratovščine za može in fante in to bi rad videl, da bi se skupaj zbrali in si ustanovili bratovščino Najsvetejšega Imena Jezusovega. Na to so se možje zbrali in fantje 64 po številu in pri sklepu sv. misijona so se vpisali v to bratovščino, ter slovesno obljubili ko so nevstrašeno in enoglasno obnavljali obljube, ki se nahajajo v obredniku tega društva. Bravo, to je bilo kaj veselega za celo občino. Sedaj ima župnija zraven te bratovščine še tri druge, namreč; za žene, Oltarno društvo presv. Rešnjega Telesa h kateremu spadajo skoro vse žene; društvo sv. Alojzija za šolsko mladino in Bratovščina presv. Srca Jezusovega, tudi v kratkem ustanovljena, h kateri spadajo mladeniči in dekleta, kakor se tudi sprejemajo stari in mladi obojega spola. Vse te bratovščine je č. gospod misijonar spodbujal in oživljal s svojimi krasnimi in prijaznimi besedami. Posebno nam ostane v trajnem spominu sv. misijona novo društvo Najsvetejšega Imena Jezusovega, ki bo vedno močnejše raslo v naši župniji.

V prijazno dolžnost si štejem zato, da se tukaj v imenu naše cele občine najprvo, najsrčnejše zahvalim Vam velečast. gospod, Rev. Frančišek J. Ažbe za Vaš trud in požrtvovanje, karkoli ste imeli z nami pri Vašem misijonu. Dobro ste izvršili svojo nalogo; olajšali ste mi moje delo v obilni meri in zmanjšali mojo odgovornost pred Bogom. Zato, Bog Vas poživi in blagoslovi. — Tudi se hočemo tukaj zahvaliti vsem sledečim preč. gospodom duhovnikom, ki so mi prišli za ta čas na pomoč k eni ali drugi službi božji: Very Rev. M. Burk. Frank Kulišek. M. Krmpotič, F. McDonald, J. Grudzinski, Conradine O. F. M. — Kakor tudi najsrčnejša zahvala častitim sestram učiteljicam in dekletam, ki so imele veliko dela z razprodajo misijonskih rečij in spominkov, katerih se je veliko razprodalo. Vam vrlim pevcem in pevkam posebna čast in hvala za vaše krasno in dostojno petje, ki ste nam ga ga napravili za čast sv. misijona. — — Kaj pa hočem Vam ljubi župljani reči? Nič drugega, kakor tudi lepa hvala Vam, ki ste se potrudili, da ste pridno prihajali k sv. službam božjim, čeravno je bilo še tako rano kakor ob 5. uri zjutraj, vendar ste si odtrgali toliko počitka, da ste prišli vsaki dan v velikem številu k sv. maši kakor tudi k popoldanski, večerni službi božji in da ste poslušali božjo besedo. Zato hvala Vam za vse požrtvovanje in trud, kakor tudi za vsa Vaša blagodarna darila. Bog naj Vam obilno poplati!

(Rev.) J. Perše, župnik
515 Ohio ave.

Kansas City, Kans.

Cenj. sobr. urednik: —

Oglasiti se moram, da bodo tudi po drugih krajih znali, kako se imamo tukaj v Kansasu, V obče lahko rečem, da tu prav dobro napredujemo.

Dne 26. nov. smo imeli v naši naselbini sv. misijon ki je trajal do 3. decembra. Vodil ga je Rev. Fr. Ažbe iz Waukegana, bodoči duhovni vodja K. S. K. J. Rev. Ažbe je imel tako lepe pridige, ki

Dne 29. nov. ali na Zahvalni dan je bila na slovesen način blagoslovljena zastava našega društva Presv. Rešnjega Telesa. Vsem članicam tega društva se tem potom iskreno zahvaljujem, ker so se te slavnosti udeležile v obilnem številu.

Za našo novo krasno zastavo so prav lepo korakali botri in botre iste: g. Peter in ga. Kata Majerle g. Miha in ga. Mary Majerle, g. Peter in ga. Neža Šercer; dalje zastavonosilke: Antonija Mohar in Margareta Sajnič.

Naši botri so se pri tej priliki prav požrtvovalno izkazali, ker so prispevali z lepim denarnim darom za zastavo. Poleg tega je bilo tudi še dosti drugih dobrih faranov iz našega mesta, ki tudi niso mrmrali za kak dolarček. Vsega skupaj smo nabrali od botrov in drugih $93.00.

Bog naj vsem skupaj povrne stoterno. Živeli darovalci in živela slovenska sloga v naši naselbini!

S pozdravom do vseh čitateljev in čitateljic tega lista

Josipina Zupan,
I. tajnica.

POZOR SLOVENSKE SLAMNIKARICE IZ CHICAGA!

Kakor običajno se vrši tretji četrtek, to je dne 19. t. m. v dvorani slovenske cerkve redna mesečna seja. Pričetek zvečer ob 8 uri. Pridite na to sejo polnoštevilno.

Dosti je deklet, ki so rajši zaročene, nego pa poročene.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA

1818 W. 22nd Street **Chicago, Illinois.**

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.

Z velespoštovajem **Frank Grill,** slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova **društvena pravila,** lično izdelana pisma, koverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Palje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

☞ Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorce gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

S. R. Kirby, predsednik — Frank Gouze, blagajnik

MINERS STATE BANK

Chisholm, Minn.

se vam uljudno priporoča za vse bančne posle, kakor: **čekovni promet, hranilne uloge in zavarovalnino.**

Banka je pod strogim državnim nadzorstvom in vaše uloge so pri nas **absolutno varne.**

Plačujemo po **3%** obresti od hranilnih ulog

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%

obresti na hranilnih ulogah

3%

Obresti ako nedvignjene, se pripišejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bodete vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezžičnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po $3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslopje, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital $150,000. Rezervni sklad $360,000.

Prvi Rdeči križ v Ameriki.

V štev. 50 tednika "Katol. Wochenblatt" z dne 12. decembra t. l. je bila priobčena na prvi strani sledeča zanimiva zgodovinska vest, ki se nanaša na našega občeznanega slovenskega misijonarja in škofa Friderik Baraga:

"Prvi Rdeči križ v Ameriki." — Škof Baraga ga je nosil na beli zastavi med Indijanci." — "V zgodovini amerikanskega misijonskega delovanja je bila ena, izmed najbolj znamenitih oseb pobožni in blagi škof Baraga, ki je svojo lepo bodočnost v stari domovini v Avstriji pustil, da je zamogel svoje delo posvetiti izpreobračanju Indijancev po divjih pustinjah države Michigan.

Zadnji čas se je mnogo pisalo in govorilo o postanku Rdečega križa. Od naše katoliške strani lahko navajamo zgodovinski fakt, da je nosil že v 16. stoletju sv. Camillus iz Lellis-a znamenje rdečega križa na svoji beli redovniški obleki, tako so nosili tak križ tudi njegovi stanovski redovniki, ki so tedaj stregli bolnikom.

Dosedaj se je popolnoma prezrlo dejstvo, da je pokojni škof Baraga nosil že leta 1830 malo belo zastavico v svojih rokah, na kateri je bil udelan Rdeči križ. Ta zastavo je nosil škof Baraga tedaj, ko je misijonaril po michiganskih pustinjah. Označena zastava je bila torej popolnoma podobna zastavi družbe "Rdečega križa."

Leta 1863 je priobčil v nekem misijonskem izvestju v Monakovem na Bavarskem, tedanji prvi milwauški škof in poznejši nadškof J. M. Henni pod nekim člankom o misijonih na severozapadu Združenih držav — sledečo zanimivo vest: "Ta marljivi misijonar (Baraga) hiti iz gozda v gozd, od jezera do jezera, ter nosi v rokah belo zastavo z rdečim križem v znamenje, da prihaja kot služabnik Križanega."

Tako je torej ta blagi misijonar že 30 let pred uvedbo genfskega Rdečega križa nosil po michiganskih gozdovih zastavo Rdečega križa in sicer človeškemu plemenu (Indijancem), ki v obče od belokožcev ni užival dosti dobrot. Z ozirom na te dokaze je značilno, da je baš katoliška Cerkev rabila vedno znamenje križa kot simbolj vnete verske požrtvovalnosti, kar se mora tudi pri postanku ali v zgodovini "Rdečega križa" vpoštevati."

SVETI VEČER.

Večer zagrinja Betlehem,
Že luna zvezde v svate vabi.
Krog mesta mir slovesen vlada,
A hrup, prepir in gneča v njem.
Ti sam sediš ob oknu, sivi Rabi,
Zakaj ti mrak na modro čelo pada?

Pred taboj zavitek povoščen,
Naroda tvojega nezgode,
Krivice, boje in zakone
Nanj mož je mnogi razsvetljen
Zapisal, morda ne vedoč, da bode
Ostal in romal v svet med miljone.

Modrost je pisal Salomon,
Za njim pisali so preroki
O kralju velikem, ki pride
Odrešit narod. — Kje je On?
Kdaj vzide svetla zarja na iztoki,
Da mrak duha in led srca odide?

Ob luni bereš, Rabi, Kaj?
"Uzrlo bode luč veliko
To ljudstvo, ki tema je krije."
O, beri dalje, reci: kdaj?
"Požene Jesetov koren mladiko,
Cvetlica iz korena mu priklije."

Ob luni bereš? Ne. Poglej!
Svetloba ni nocoj prirodna.
Kako se hrib pred mestom sveti
Od tal do neba modrih mej!
Kaj to pomenja, tajna, noč usodna?
Kdo čudno luč nočoj nad hribom neti?

Stoji ob oknu Rabi nem,
Posluh mu sladka pesem čara;
"Bogu v višavah čast in dika,
Na zemlji blagi mir ljudem!"
Jasni se čelo mu — to ni prevara.
Cvetica klije, vstaja luč velika.

Anton Medved.

Če se sestane dvoje, ali več žensk skupaj, se nobeni ne mudi domov; pri takem sestanku se sliši raznovrstne stvari, ali vse drugo, samo molčanja ni čuti.

BELOKRANJSKA BOŽIČNA PESEM.

Zapisal v Gradec-u Janko Barle.

Je en angel priletel
Z visokih nebes.
Je lepo zažvižgal,
Še lepše zapel.

Zakaj ne bi zvižgal,
Zakaj ne bi pel,
K' je Jezus nad manoj,
Sem lahko vesel.

Tam gori v nebesih
Tri mizice so,
Vse z zlatom in srebrom
Pogrnene so.

Tam gori v nebesih
Tri luči gore,
Za verne dušice,
Ki v vicah trpe.

Ko b' vedel ti grešnik,
Kaj duša velja,
Ne b' delal več greha,
Ne b' žalil Boga.

Tam gori na gori
Marija kleči,
Usmiljen' ga Jezusa
V naročji drži.

Premilo se joka
In toči solze,
K' ma Jezus predobri
Odprto srce.

Velika patrijotična manifestacija v Jolietu, Ill.

Iz Jolieta, Ill. se nam poroča, da se je vršilo ondi minulo nedeljo, dne 16. t. m. zvečer ob pol 8. uri v slovenski šolski dvorani veliko patrijotično zborovanje. Te manifestacije se je vdeležilo toliko domoljubnega občinstva, da je moralo iti mnogo ljudstva domov vsled pomanjkanja prostora v dvorani. Prireditev minulo nedeljo je bila nekaj nad vse lepega in imenitnega. Govorili so: Rev. Plevnik; sedanji odvetnik K. S. K. J. Mr. Downey; Mr. Geo Stonich, Jos. Zalar, Joseph Dunda, Filip Gorup in Rev. Violič.

Tem povodom se je v imenu zborovalcev poslalo tudi predsedniku Wilsonu vdanostno izjavo in pozdrav pri koji priliki je bilo navdušenje velikansko. V kratkem se vrši v Jolietu občni shod za vstanovitev podružnice Slov. Narodne Zveze. Več o tej manifestaciji poročamo prihodnjič.

Živeli zavedni in domoljubni Jolietčani!

IZ VOJNE MISIJE SRBIJE ZA JUGOSLOVANSKE PROSTOVOLJCE.

Naznanja se vsem zaupnikom Misije, odborom Srbske Narodne Odbrane, podružnice Hrvatskega Saveza in odborom Slovenske Zveze, kakor tudi vsem ostalim prijateljem Misije:

1. Poročnik g. Konstantin Joksimovič je odpotoval včeraj k svojemu polku na solunski fronti, od koder je prišel. Do prihoda novega njegovega namestnika bo opravljal posle Kancelarije Misije v New Yorku nje član prostovoljec g. Milan Dutina.

2. G. Joksimovič sporoča tem potom vsem sotrudnikom in prijateljem Misije svojo najtoplejšo zahvalo za pomoč, katero so mu naklonili pri delu, in za nežno pazljivost, katero so pokazale vse kolonije, v katerih se je mudil, napram njemu kot srbskemu častniku. Jako obžaluje, ker mu njegovo zdravje ne dopušča, da bi ostal dalj časa na poslu Misije z našim narodom v Ameriki. Tolaži pa se pri slovesu s tem, da trdno veruje v skorajšnje svidenje z mnogimi, katere ostavlja, ker je prepričan, da bodo kmalu prišli na fronto; z ostalimi pa, ki sedaj še ne morejo iti, pričakuje istotako radostnega svidenja v osvobojeni domovini, ko bo vojna zaključena.

3. Kancelarija zaeno naznanja, da bo šel tudi katoliški duhoven, Hrvat Rev. Petar Čančarevic v sporazumu z Misijo na fronto z bataljonom Miloš Obilič kot vojaški duhoven pri katoliških prostovoljcih v Bizerti, in vsled tega se pozivajo zlasti bratje Hrvati in Slovenci, da krenejo v čim večjem številu z njim na pot.

New York, 11. decembra 1917.

Za šefa Kancelarije:
M. Dutina.

Starim samcem se žalostinke pri pogrebih bolj dopadejo kot pa godba in petje pri poroki.

Novice iz stare domovine

Aretacije

uslužbencev Južne železnice so na dnevnem redu. Gre vedno skoro izključno za tatvine. Zginejo največ le stvari, ki so za vsakdanjo življenje neizogibno potrebne: živila in drugo. Čudno ni; trda in skrajno naporna služba, največkrat mnogoglave družine, zaslužek pri veliki večini neznaten ter splošno pomanjkanje živil po celem Mariboru. Pozaprli in obsodili so samo v Mariboru v poteku nekaj mesecev do 30 železničarjev, večinoma za dalje časa. Posledica je seveda tudi ta, da jih potem odslovijo iz službe.

Ljubljanska cenzura

je zaplenila 24. oktobra v "Slov. Narodu" par vrstic, nanašajočih se na neprijetni položaj, v katerem je danes ogromna večina slovenskih vinorejcev. Istega dne so prinesli to poročilo kot uradno obvestilo v polnem obsegu graški listi na posebno vidnih prostorih. Avstrijska enakopravnost!

Povišanje najemščin.

Z ozirom na objavo društva hišnih posestnikov v Ljubljani v tej zadevi se poroča od strokovnjaške strani: Kakor je znano, se za mesto Ljubljano odmerja hišna najmarina ali hišno-najemni davek za dve leti skupaj na podlagi hišnih najemščin dveh neposredno predidočih let. Za l. 1917 in 1918 se je odmerila hišna najmarina na podlagi povprečnega zneska najemščine iz let 1915 in 1916. Ako se bo kanalska pristojbina prištela najemščini, kar pa še ni gotovo, ker je praksa v tem oziru še različna, vpoštevalo se bo to pri obdačbi šele od 1. januarja 1919dalje, ker se bo davek za l. 1919 in 1920 odmeril na podlagi najemščin v letih 1917 in 1918. Vsako povišanje najemščine, ki presega kanalsko pristojbino, je torej pred 1. januarjem 1919 neopravičeno in po cesarski naredbi za varstvo najemnikov nedopustno. Isto velja seveda tudi o vojaških nastanitvenih pristojbinah itd. Nihče ni torej primoran pod pretvezo kakega povišanja davka plačati do omenjenega roka višjo najemščino. Splošno pa mislimo, da zapeljevanje v take "zmote" ne more biti naloga društva hišnih posestnikov in tudi ne častno za društvo.

Tožbe glede kadiva.

Tobakar piše: Glede kadiva rastejo v Ljubljani tožbe od dne do dne, zlasti v meščanskih krogih. Če priznam trafikantom pravico, da postrežejo v prvi vrsti sebi, svojcem ali stalnim odjemalcem, ako slednji pravočasno pridejo, pa jim odrekam pravico, razpolagati z dobljeno zalogo samovoljno, v svojo korist, staviti kadiva, ki spadajo pod državni monopol, še pod prugi zasebni monopol, to je prodajati režijsko blago, ne za predpisano ceno, marveč za živež, kakor se to žal ponekod godi. Nasledek te zdaj običajne prakse je ta, da imajo zunaj mesta dovolj kadiva, a meščani ga stradajo. Ljudje iz mesta nesejo, kolikor pač zmorejo, tobaka na deželo za živež in kmetice donašajo ter ponujajo v mesto pred vsem trafikantom maslo, mleko, fižol, moko, mast, jeršpren, kašo in drugo edinole v zameno za tobak, češ, denarja imamo dovolj. Zameno raznega blaga za živež so rodile gospodarske razmere; toda ta skoro splošna navada naj velja za predmete, ki so izključna last enega in drugega. Trafike pa niso proste trgovine, marveč koncesijonirane obrti, vezane na cene in stroge predpise. Trafikant bi ne smel odreči ali zatajiti tobaka, ali istega zamenjavati za živež, kakor je tudi lekarnar obvezan dati zdravila po določeni ceni za veljavni denar. Vsa odredba glede kadiva je nujne reforme potrebna, nekateri sloji dobe brez težav odbrano blago, drugi pa se morajo pehati čestokrat zaman.

Zakaj je bil Ivan Hribar interniran?

Slovenski Narod je objavil 24. avgusta iz dunajske "Arbeiter Zeitung":

Ena izmed številnih žrtev pogajanj, katera so se pričela pričetkom vojne, je bil tudi dolgoletni župan Ivan Hribar. Aretiran 17. avgusta 1914. je bil na podlagi prijave policijske direkcije v Ljubljani izročen deželnemu sodišču in obtožen veleizdaje. Preiskava je takoj dokazala neosnovanost take obtožbe, ker pa je bil Hribar že zaprt, so ga obdržali kljub njegovim protestom v tesni celici za posamezne jetnike cele tri mesece, in to z motivacijo, da ne morejo najti nekakih aktov, ki so neobhodno potrebni za razjasnitev njegovega slučaja. Vse njegove obtožbe, da naj dvignejo proti njemu obtožbo, ali pa naj ga puste, so ostale neuslišane. Koncem novembra je začel bruhati vsled nezadostnega zraka, svetlobe in gibanja kri tako močno, da je sodnijskega zdravnika močno skrbelo in da je izjavil, da ni tu mesta zanj in da je za njegovo zdravje, da celo za rešitev njegovega življenja neobhodno potrebno, da se preseli v južne, toplejše kraje.

Vsled zdravniškega poročila so takoj našli akte, katerih prej nikakor niso mogli poiskati, in višji državni obtožitelj v Gradcu je odredil, da se preiskava ustavi in Hribar izpusti.

Toda zopet ni bil svoboden, temveč je bil pod policijskim nadzorstvom in vprašali so vojaške oblasti za njih mišljenje. Odgovor je dospel čez tri tedne in se glasil, da nimajo vojaške oblasti ničesar proti temu, da se Hribar izpusti na svobodo. Hribar se je odločil, da se preseli v Barkovlje blizo Trsta, kamor mu je nasvetoval zdravnik. Mislil je, da bo gotovo dobil dovoljenje od oblasti, zlasti še, ker je tedanji tržaški cesarski namestnik princ Hohenlohe izjavil, da prevzame vso odgovornost zanj. Ali Hribar ni računal z državno velemodrostjo. Ko je bil že poldrugi mesec na svobodi, kar nikakor ni škodljivo na razvoj vojnih dogodkov, je prejel nekega dne od policijske direkcije nepričakovano poročilo od vojnega nadzornega urada, da ga je treba v interesu nadaljnega vojevanja takoj internirati.

Namesto, da se okrepi pod milejšim podnebjem, je moral v policijski zapor, bolehajoč še vedno, in po dvamesečnem zaporu je bil poslan v mesto Abtenau na Solnograškem, ki leži 712 metrov nad morjem. To interniranje so dvignili šele letos koncem maja, toda še vedno mu ne dovolijo, da bi se povrnil v Ljubljano, ker se jim zdi skor ogotovo, da je materijelno še premalo oškodovan.

Kar se tiče interniranja samega, je treba povdariti, da so bile decembra 1914 razširjene vesti, da je neki delavec, ki se je vrnil iz Verone, slišal tam, da bodo začeli tudi Italijani vojno in da bodo prišli v 14 dneh v Ljubljano, kjer bodo imenovali Hribarja za guvernerja, Hribar je izvedel za to in takoj izjavil, da širijo to vest njegovi nasprotniki z namenom, škoditi mu, ker on ni imel nikakih zvez z Italijani.

Sedaj je policijska direkcija odkrila to tajnost: Generalni upravnik tega "državnega dobrodelnega zavoda" je pred kratkim izjavil nekemu Hribarjeve mu prijatelju, da je bil Hribar interniran radi možnosti da bi ga Italijani po svojem prihodu v Ljubljano postavili za guvernerja. Zveza je jasna in jasno je torej tudi, odkod je vest izšla. — "Jugoslovanski Svijet".

Koristi delavcev v municijski obrti.

Sedanja svetovna vojna donaša osobito veliko dobička in koristi delavcem ki so zaposleni pri izdelovanju municije, ali streliva. Še nikdar si ni morda ta, ali oni delavec v kaki si ameriški tovarni toliko prislužil kot si prisluži dandanes, če je spreten pri izdelovanju streliva.

V eno izmed prvih mest, kjer zelo cvete ta obrt se mora prištevati tudi mesto Dayton, Ohio., kjer se skoro šestina vsega prebivalstva ukvarja po municijskih tovarnah. Mesto Dayton je komaj malo okrevalo od zadnje velikanske in znane povodnji, ki je poplavila to mesto pred 4 leti.

V Daytonu je še dandanes videti tu in tam sledove zadnje poplave; vobče so se pa ondi industrijske razmere tako zboljšale, da se je na velike izgube zadnje povodnji, ki je prizadela temu mestu do 100 milijonov dol. škode — do cela pozabilo. Dayton se je sam od sebe zopet povspel in povzdignil osobito v zadnjih letih, ko so prevzele velike tvornice ogromna naročila municije za našo vlado in za zaveznike. Lastniki tovarn v Daytonu imajo namreč toliko naročil za municijsko blago, da istih ne bodo zamogli tekom 1 leta izvršiti. In pri takih naročilih štejejo milijoni in milijoni dolarjev.

Dasiravno je imelo mesto Dayton nad 100 milijonov materijelne škode vsled zadnje povodnji; se je ali, se bo to škodo kmalu nadomestilo in popravilo.

Mesto Dayton, O., šteje približno 120,000 prebivalcev; od teh je zaposlenih po municijskih tovarnah okrog 30,000 delavcev in delavk, ali skoro četrtina celokupnega prebivalstva. V obče se v Daytonu izdeluje naboje za topove, vžigalne cevi, železne podstavke in oklepe za velike topovske kroglje, šrapnele, bombe in še raz novrstno drugo streljivo.

Poleg tega je prevzela tudi znana Dayton — Wrightova tovarna aeroplanov od naše vlade naročilo za več sto letal, s katerimi se bo obstreljevalo nemška mesta ob Renu. Ena izmed teh tovarn ima zaposlenih pri tem skupaj 12.000 delavcev; v eni izmed teh tovarn ne dela manj kot 1000—3000 delavcev. Ta družba lastuje 9 velikih tovarn, kjer se dela noč in dan; poleg tega je v Daytonu še 25—30 drugih večjih in manjših municijskih tovaren, železolivarn, tvornic za stroje i. t. d.

V teh tovarnah dobivajo delavci sijajne plače, celo ženske se pri tem uposluje in tudi te zaslužijo lep denar.

Neka municijska tovarna, ki ima zaposlenih okrog 8000 delavcev je določila, da ne sme nobena ženska več na dan zaslužiti kakor $10. — V tej tovarni zaslužijo moški pri strojih dnevno od $5. — do $10. — dečki pa od $2.40 do $4.—

Pogodbe za naročila katere so naredile te tovarne z raznimi zavezniškimi vladami znašajo od 5 do 15 milijonov dolarjev; neka tovarna je naredila celo pogodbo za $25,000,000.

Prvo leto je bilo pri tem dosti dobička; drugo leto se je ta dobiček malo skrčil; sedaj je pa isti še manjši. Pri vsem tem se pa še ni nič zmanjšalo zaslužka delavcem.

V tem času se je zgradilo v Daytonu velikanske nove tovarne municije z najmodernejšimi napravami in stroji; pred vsem dobijo lahko v Daytonu dobro službo izkušeni strojniki in mehaniki, kakor že od nekdaj, kajti v Daytonu je tudi največja tovarna "Cash registrov" na svetu.

Kakor se v teh dobrih časih v Daytonu sijajno služi denar, tako se ga tudi sijajno troši. Delavci živijo razkošno; denar se troši ondi kar na debelo tako da dolar — pravzaprav že nič ne šteje.

Ženske si kupujejo razkošne obleke v vrednosti od $50. do $100, pripetilo se je že tudi, da si je kupila navadna delavka iz tovarne 3 pare nedeljskih čevljev za $25.

Med vsemi delavci se lahko glede zaslužka najbolj ponaša neka družina, ki šteje očeta, mater, dve hčeri in 2 sina.

Še red vojno je ta oče zaslužil samo $15.00 na teden; hčere po $6. — sinova pa po $12. — Sedaj pa zasluži ta družina na teden deče:

Oče $40. — mati $50,00 prva hči $55.00. druga hči $50,00, oba ostala sinova pa zaslužita po $42.—50 na teden, torej znaša skupni tedenski zaslužek te družine $280.00. Vsak član te družine dela redno vsak dan v tednu in hodi domov k počitku v ravno isto hišico, za katero se je svoječasno plačevalo samo $15. — stanarine na mesec.

Veselje, katero si človek dela na nepravi način, je najdražja stvar v človeškem življenju.

• • •

Kdor ima veliko družino je sovražnik potrate in razkošnosti.

POZOR!

Dne 1. decembra sem našel pri razvažanju mleka v neki prazni steklenici dva zlata prstana. En prstan je poročni in ima znotraj urezane črke M. K.; drugi, bolj droben ima pa vdelane tri rdečkaste male kamenčke.

Kdor je ta dva prstana pomotoma pustil v prazni steklenici, naj se zglasi pri meni.

FRANK GRILL,
slovensko-hrvatski mlekar,
1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 6027. (Adv.)

CENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri trdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

Potreba naroda.

V dnevih svetovne drame, kakoršne še ne pomnimo je potreba, da jenaš narod zdrav. Narod, v katerem prevladuje bolezen, bo izgubljen. Zdravje je namreč glavna podlaga v življenju in obstanek zdravja je pa odvisen od zdravega želodca. Da se izognete bolezni, morate držati vedno čisti želodec; v to svrho je pa Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino najboljši pripomoček; to vino izčišča črevesje in ga krepi. Vse vaše želodčne neprilike, kakor: zabasanost neprebava, glavobol, nervoznost, slabo spanje, splošna slabost itd. vam bodo prešle, če boste rabili to vino. Dobiva se v lekarnah; cena $1.10. — Bolečine, katere mora človek prestati vsled revmatizma, nevralgije, hrbtobola, zelo težijo človeško življenje. Teh bolečin se pa lahko izognete, če rabite Trinerjev Liniment, ki je zaeno tudi zelo uspešno zdravilo pri izpahkih, otiskih, otekline, utrujenih mišicah in nogah. Cena 35 in 65c; v lekarnah; po pošti 45c in 75c Jos. Triner Co. izdelujoči kemisti, 1333—1343 So. Ashland Ave Chicago, Ill.

(Advertis.)

SVOJI K SVOJIM!

Rojaki Slovenci iz Chicaga in bližnje okolice! Kadar rabite avtomobil pri raznih prilikah, na pr.: pri porokah, krstih, pogrebih i. t. d., obrnite se na podpisanega, ki vas bo točno in zadovoljno postregel.

Jaz stanujem sedaj v sredini naše slovenske naselbine, na: 2107 Coulter St., (med So. Hoyne Ave. in So. Leavitt St.)

Pokličite me po telefonu, bodisi po dnevu ali ponoči: Canal 5889.

Z velespoštovanjem
ANDREJ GLAVAČ,
2107 Coulter St., Chicago, Ill.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1917:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Gregurač, 5164 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je $1000., $500. ali $250. Naše društvo plačuje $5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, kteri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Josip Matešič, 5211 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zboli in ravno tako zopet ko ozdravi.
Pa.

Največja krščanska česko-slovanska tovarna za razne društvene potrebščine.

V zalogi imamo zlate in pozlačene znake K. S. K. J.

Posebno pozornost dajemo pri izdelovanju, ali nabavi društvenih zastav, bander, trakov, društvenih regalij, kap, i. t. d.

Cene zmerne, postrežba točna in solidna.

Poskusite enkrat s kakim naročilom in gotovo boste zadovoljni.

Pišite po naš kraben ilustrovani cenik zastav in drugih društvenih potrebščicn; dopošljemo vam ga brezplačno.

Za naklonjenost se toplo priporoča cenjenim društvom K. S. K. J.

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Ave.,
CHICAGO, ILL.
Telefon: Lawndale 441.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

(Nadaljevanje.)

Sluga je nas po stranpoti skoz grmovje peljal do parkovih vrat, ki so blizu pristave. Slišali smo zunaj meketanje koza in Brunnerjev glas; prišli so tedaj prav! Stražnik ob vratih, star godrnjav invalid, je odprl omrežje, in s kmetje sem je prihitel Vali, Freiburški planšar, s svojo vnučadjo, Ivanko in Vendlom, da sprejme v posest pričakovane koze.

"So že tu!" je veselo klical Vendel. "Lej, ata, kako so velike in kakšne roge imajo! Lej, kakšno vime ima koza, in kozliča kako poskakujeta! Ali kozel tudi kaj trka?"

"Poskusi!" je velel Jurček malemu rojaku. "Koj te vrže po tleh."

In res! Predno smo mogli zabraniti, je Vendel nagnil glavo proti kozlu, kar je ta smatral za poziv na dvoboj in je dečka precej nenrilo vrgel na trato. Ivanka, že bolj odrastlo brhko dekle, se mu je smejala in mu pomagala vstati; Jurček je pa prijel žival za roge in jo je s pomočjo dolgega narednika Stoffela zadrževal od daljnje bojne igre.

Staremu invalidu, ki je bil mej tem zaprl železno omrežje, razposajeni nastop ni bil po misli. "Oho!" je zavpil, "tukaj niste na kaki vaški kmetiji, ampak na vrtu Njenega Veličanstva. Kdor zlomi le eno teh hiacint, kojih čebule je sama kraljica izvolila vsaditi, izgubi glavo ali pa vsaj pride vse žive dni v Bastijo, tako gotovo, kakor sem jaz Bercy čuvaj teh kraljevskih vrtov!

"Dobro, da ste postavljeni le za čuvaja in ne za sodnika, moj stari zvesti Bercy," se je oglasila gospa, ki je bila med invalidovo ograjo za našim hrbtom stopila iz gozdiča, ki loči kmečko pristavo od ostalega sela.

Gospa je nosila zelo preprosto obleko iz belega perkala; široka ruta iz čipk, na prsih prekrižana, je ogrinjala vrat in rameni, a pre prost širokokrajen slamnik je pokrival svetle lase. Izjemna visokost, zdaj od prijaznosti omiljena, ji je sijala iz očij, mej tem ko ji je ob pogledu na skupino, ki je bila nastala okoli koza, vesel nasmeh zaigral krog plemenitih usten. Vodila je za roko malega, blizu štiriletnega dečka. Ko je ta zagledal tuje ljudi, se je boječe privil k materi, a je vendar radovedno gledal na koze; očitno ga je veselilo, kako so čilo poskakovale in kako so jim zvoneki za vratom čisto zvonili. Na drugi strani gospe je stala desetletna deklica angeljske lepote, prav tako preprosto oblečena kakor mati. V mali razdalji so sledile nekatere osebe.

Ko je gospa nagovorila čuvaja, smo se vsi obrnili, in Reding je rekel poluglasno: "Kraljica!" — Vsi smo se globoko priklonili. Invalid je bil tako zmeden, da mu je od same zadrege ušla stara vojaška kletvica. Potem je rekel, položivši roko na usta: "Blagovolite oprostiti, Veličanstvo! Toda če se tem Švicarjem ne zagrozi s tezalnico in vislicami, se obnašajo v kraljevih vrtovih kakor v svojih — brez zamere — kravjih štalah."

"Na, Bercy, nikar je še bolj zavoziti, s tem da svojo slabo voljo stresate na ljudi, ki so od daleč prišli, da mojim otrokom in meni napravijo veselje." — "Gospod d'Hervilly," se je obrnila na postarnega gospoda od malega spremstva. "Saj ste mi govorili o ljubeznivi nameri svojega starega prijatelja Zurlaubena, ki mi je dobro v spominu, da mi hoče poslati par izredno lepih koza za mojo pristavo. Če se ne varam, je prav ta namera pred našimi očmi izvršena. Ti so pač mladi prijatelji Zurlaubenovi, ki ste mi o njih pravili."

"Veličanstvo, Vaš spomin je tako zanesljiv ko moje srce," je odgovoril d'Hervilly. In zdaj smo bili predstavljeni z mnogimi hvalnicami na rodbini Redingov z Biberegga in Keyserjev s Frauensteina — o moji je malo vedel, vendar jo je imenoval staro in slavno — vse z neko svečanostjo, ki je bolj spadala v kak salon nego pa v pričujočo skoro komično okolico. Pa se je res kraljica malce šegavo nasmehnila, a je nam milostivo dala roko poljubiti ter rekla: "Prepričana sem, da boste kralju, mojim otrokom in meni svojo vdanost še vse drugače dokazali nego s tem ljubeznivim darilom ,ki mi ga prinašate iz svoje lepe domovine. Dnevi postajajo od dne do dne resnobniti. Pravijo mi, da se opasen nemir bolj in bolj širi po naši mili Franciji, junaštvo in zvestoba Švicarjev sta prišli v pregovor. Ako bi res nastale težkoče, česar pa ne verujem, se zanašamo na vos.'

"Kri in življenje za kralja, ki smo mu prisegli zvestobo!" je oduševljen zaklical Reding.

"Kri in življenje za kraljico!" se je oglasil Keyser.

"In za njene vzvišene otroke!" pristavil s toplim čustvom.

Z vidnim zadovoljstvom je gledala Marija Antoinetta na nas in rekla: "Hvala vam. Vem, da se lahko zanesem na vas in vaše tovariše. Povejte jim to. A zdaj dovolj resnobe! Moj Trianon ni prostor za skrbi, ki jih dela krona, ki često mnogo bolj tišči nego si ljudstvo misli. Tu nisem kraljica, ampak vrtnarica, pastirica in pred vsem mati svojih milih otrok. Moj stari prijatelj, gospod d'Hervilly, vam razkaže moje malo vilinsko kraljestvo, kjer skušam živeti mirno selsko življenje."

Nato se je obrnila Marija Antoinetta k skupini, stoječi okoli koza. Valijev vnuk se je bil že oddahnil od strahu in je z glasnim smehom dajal kozi in mladičema sveže trave, mej tem ko se je kozel še vedno bojaželjno postavljal, in sta ga Brunner in Stoffel držala za roge.

"Ivanka," je zaklicala kraljica, "pripelji nam semkaj zala mladiča in njuno mater! Glej otrok," je rekla malemu vojvodu od Normandije, (Vojvoda od malim spremstvom po skrbno očiščeni poti skozi gozd.

Nismo bili z ogledovanjem še pri kraju, ko je prišel dvorni sluga in povabil Švicarske častnike h kraljici. D'Hervilly se je močno zavzel in vprašal, če ni tudi on naprošen k audienci. A sluga je odgovoril, da je Njeno Veličanstvo izrečno pozvalo le tri Švicarske častnike. Tedaj se je nam maršal priklonil in rekel: "Častitam gospodom k tej brezprimerni odliki. Vsej dvorni šegi nasprotuje taka tajna audienca pri kraljici, in prosim vas, da o tej visoki časti nikomur ne pravite. Če se ta dogodek raznese, bi bilo Njeno Veličanstvo gotovo zopet tarča najpodlejših obrekovanj. Čakal bom tam gori pri Amorjevem Templu na vas."

Šli smo za služabnikom in smo mimogrede videli mramorne stebre okroglega templiča, ki so se belili iz goščave. Peljal je nas čez most, od sphinksov zastražen, na mal otok in je nam pokazal lično, osmerokotno gradbo, ki se je dvigala na najvišjem mestu osredka. "Tam v belvederu najdete Njeno Veličanstvo," je dejal mož in ostal za stražo na mostu.

Močno mi je tolklo srce na tej kratki poti. Naprej je vstopil Reding, za njim Keyser in jaz. Našli smo kraljico v svetli vrtni dvorani, ki skozi visoka okna in steklena vrata dopušča razgled na vse strani. Sama je sedela pri mizi; pred njo spomenica velikega sodnika.

Pozdravila je naklonivši lepo glavo in pokazala na tri lično rezljane in pozlačene stole, ki so bili za nas pripravljeni. Potem je začela zelo resno, a mirno govoriti o stvari. Rabila je nemščino, ki je pa ni več popolnoma dobro znala, tako da je večkrat vpletla francoske stavke in besede. Prisrčno se je zahvalila piscu in donašavcu svarilnega pisanja in rekla, da je nekaj podobnega pač domnevala od strani Orleana; a da je v zvezi s tako razsežno zaroto, in da lože, ki jih je vedno imela za čisto neškodljive, namerjajo tako splošen prevrat: tega bi ne bila nikoli mislila. In tudi zdaj še ne more prav verjeti, vkljub navedenim tehtnim razlogom, ki podpirajo sum. Na vsak način bo o nekterih točkah še pozvedovala, predno izpregovori o stvari z Njegovim Veličanstvom. Ako se res prepriča, da se major pl. Bachmann ni varal, bo skusila, h kakšnim dejanjem bi mogla skloniti kralja, da odvrne nesrečo od sebe in Francije.

S temi besedami in z zagotovilom svoje hvaležnosti je nas hotela milostno odpustiti. A Reding ji je z živimi besedami prigovarjal, da treba brez drugih svetovalcev, popolnoma tajno in odločno izvršiti nujna dejanja, predno se zberejo državni stanovi.

Kraljica je zmajala z glavo in rekla: "Ne da bi zaslišal svojih svetovalcev, Njegovo Veličanstvo v tako važni stvari gotovo nič ne ukrene. Tega tudi ne smem pričakovati od njega. Sicer pa svetovalce žalimo, če dvomimo o njih zvestobi in molčečnosti. Pomislite, kaj zahtevate: zapor tako vplivnega moža, kakor je vojvoda Orleanski, in obtožbi za veleizdajo!"

"Dokazi so določni," si je dovolil Reding dalje pripomniti. "In kakor vdano predložena spomenica razlaga, je edina pot k rešitvi odločno dejanje. Vaše Veličanstvo boste kralja k temu sklonili in tako njega in Francijo rešili. Prepustite zvestim Švicarskim četam, da stvar izvrše. Z odločnim nastopom udušimo nemire, ki utegnejo nastati o prvi vesti, da je vojvoda z glavnimi pomagači v Bastiji. Orožja niti ne bo treba rabiti, ako bomo imeli dovoljenje, resno nastopiti. Tista drhal, ki jo je vojvoda po provincah najel, in se nabira v Pariških predmestjih, se bo razpršila kakor cestni prah v viharju, čim bo videla, da so voditelji zaprti, in da se vlada ne šali. Če pa zamudimo ta trenotek, bo gotovo tekla kri, in sicer tem več in tem žlahtnejša, čim dalje bi prizanašali krivcem. Veličanstvo, zadobite nam zaporno povelje in prosto roko za slučaj rabuke, in poroki smo vam, da bosta oteta prestol in oltar."

Reding je govoril spoštljivo, a obenem zelo prepričevalno. Kraljica ga je mirno poslušala do konca, potem je rekla: "Ne dvomim o vaši vdanosti. Želela bi, da vas je slišal kralj. Morebiti je vaš svet dober, vendar težko, da bi se dal izvršiti. Ako bi se Njegovo Veličanstvo k temu odločilo, dobi major pl. Bachmann zaporno povelje. Na vsak način pa se vam prisrčno zahvaljujem in se zanašam na vašo preskušeno zvestobo." Potem je nas vprašala, bi li Normandije je bil tačas še naslov poznejšega nesrečnega dofena.) "glej lepe bele kozliče, ki ti jih je ta prijazni častnik pripeljal iz svoje domovine, iz Švice."

Deček je zaploskal z rokama, božal srčkani živalici in rekel: "Mama, s sabo vzeti? mojemu bratu, dofenu, peljati?"

"Lepo je, moj sin, da se spominjaš svojega bolnega brata! Toda kozličev ne bomo ločili od njune matere. Kaj bi ti rekel, ko bi te hudobni ljudje ločili od mene?"

"Tepel bi tiste hude ljudi in nikakor ne bi šel od tebe, mama,' je rekel deček in se je z eno ročico krčevito prijel matere, z drugo pa dalje gladil kozliča. Potem je govoril kozi, ki je silila k mladeničema: "Ne vzamem ti ju, ne; Ivanka vas popelje vse k mojemu bratu, in kadar ga tvoje mleko ozdravi, te bom krmil z najlepšimi cveticami."

Smehljaje je pogladila Marija Antoinetta svojemu sinčku svetlo kodrasto glavico in rekla: "Tvoje cvetice težko da bi ji šle v slast. Kar pa o mleku praviš, ni tako nespametno. Že večkrat sem slišala, da je tolsto kozje mleko zelo redilno."

"In za kraljevskega otroka dostojno", je prav pripomnil d' Hervilly. "Zakaj stari pisci poročajo, da je bil sam Jupiter vzrejen ob mleku koze Amaltheje."

(Dalje prihodnjič.)

NASVET KAJZERJU.

V nekem angleškem listu je bilo nedavno čitati kratko kitico, katero je zložil Tennyson J. Daft nemškemu cesarju v album. Omenjena kitica se je glasila približno takole:

"Ko v drugič z vojsko boš pričel,
Stvari pomisli te:
Čemu boriti se? — S komu? —
Kako? — Kedaj? in — kje?

MARIJA SLUGA
1628 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ogrskim Slovenkam.

TRINERJEV KOLEDAR ZDRAVJA.

Trinerjev stenski koledar za leto 1918 je veliko lepši, kot kak dosedaj izdani koledar. Na glavni sliki tega krasnega koledarja je videti veliko boginjo zdravja, ki drži razne zdravilne rože, rabljene za Trinerjeva zdravila — na svojih kolenih. To sliko krasi tudi pet zanimivih zgodovinskih slik, predstavljajoče razvoj zdravilstva; na dveh slikah se pa predstavlja moderno urejen kemični laboratorij tvrdke Jos. Triner.

Pošljite nam 10c v pokritje poštnih stroškov in dobili boste koledar: — **Jos. Triner. izdelovalec Trinerjevega ameriškega grenkega zdravilnega vina in drugih zdravil. 1333—1343 So. Ashland, Ave Chicago, Ill.**

(Advertis. No. 48—50.)

SLUŽBA ORGANISTA.

je razpisana pri slovenski župniji. Ponudbe in pogodbe naj se pošiljajo pod šiframi:

"P. S." na upravništvo "Glasila K. S. K. Jednote", 1951 W. 22. Place, Chicago, Ill.

Prva in edina slovenska trgovina Z OBUVALOM (ČEVLJI)

v Chicagu, Ill.

Andrej Ogrin, lastnik

1845 W. 22. St., Chicago.

Se toplo priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom. — Svoji k svojim!

BOSTON ZOBOZDRAVNIŠKI PARLOR

3009 S. 92. St., vogal Commercial Ave. South Chicago, Ill.

Sedaj imamo zaposlenega posebnega specialista za zobne plošče. Vsaka plošča (plate) garantirana.

$3 BOSTON

ZLATE KRONE PO $3.00

Nič več — nič manj.

Naravne zobne krone	$3.00
Nasada zobovja	$3.00
Umetno podstavljeni zob	$3.00
Polnitev zoba od	50c do $2.00
Zamoritev živcev brez bolečine	75c

Naš zobozdravniški parlor je vsled tega tako na dobrem glasu, ker izvršujejo delo samo izkušeni zdravniki.

Pismena garancija za 10 let.

Odprto zvečer do 9. ure. Ob nedeljah od 9—2.

Telefon številka: So. Chicago 1622.

Za božične praznike

si boste gotovo privoščili za žejo kaj boljšega.
Pri meni dobite pristno, doma prešano belo in rdečo kapljico.
Vesele božične praznike želi vsem cenj. gostom in prijateljem:

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street — Chicago, Illinois

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slaboče, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembi žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave. — CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

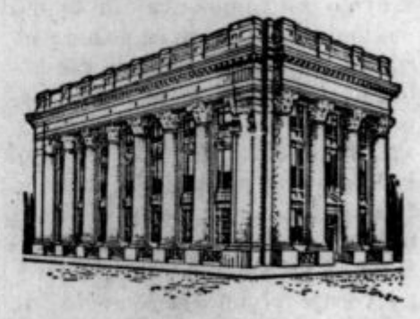

Nacijonalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 vlagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad $8,500.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad $550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od $1.00 naprej. **3%**

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".